ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 199 (1799)
АВГУСТЫН 23
ВТОРНИК
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...ийн райкомой инструкторнуудай үүргые дээшэлүүлхэ

...ЦК-гэй январска болон Пленумүүдэй шиидхэбэри... дото дээрэнь бэелүүлхэ хэ... тийна организацинуудай зүг... дхэлэй болон политическэ ...рие ажалшадай дунда эрид ...уулхые эринэ. Илангаяа ехэ ...уд партийна эхин организа..., партиин райкомууд болон ...ла табигдана. Юуб гэхэдэ, ...промышленна предприяти... колхоз, МТС болон совхо...дутэ, тэдэнэй ажал хүдэлмэ...эр бүри нүлөө хүргэхэ, хү...шэд болон колхознигуудай ...арти, правительствын шиид...үүдые дүүргэлгэдэударида...эн арга боломжотой байна

...то болон хүдөөдэ партийно...эй ба партийна политиче...элмэрие мүнөө үеын эрил... хангахаар ябуулхадаа, нэн ...бүлы партийна хүдэлмэри...эй эдэбхи хэшээлые, тэдэнэй ...буулгые һайжаруулха хэрэг-

...тийна хүдэлмэрилэгшэдэй партиин райкомуудай болон ...удай инструкторнуудай үүргэ .... Имагтал инструктор гээшэ ...а органуудые партийна ...рганизацинуудтай холбожо, ...хүсэл оролдолгые зохилдуу...лаг байха юм. Инструктор...гол зорилго болбол партийна ...бэринүүдэй дүүргэлтые эм...ба партийна эхин организа...й хүдэлмэрие заһан табиха болоно.

...й республикын райком болон ...удаар дүй дүршэл ехэтэй бо...эдэбхитэй инструкторнууд ни...он. Иволгын МТС-эй зонодо ...рилдэг Иволгын айкомой ...тор нүхэр Горбунов, Үшөө...С-эй зонодо ажалладаг Зэ...комой инструктор нүхэр Ба..., Погранична МТС-эй зонодо ...эг Кяхтын айкомой инструк...тор Федотов болон бусад хү... партийна эхин организаци... ябажа. тэндэ партийна эм...эй ба партийно-политическэ ...рие һайжаруулха, партий...шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые ...хэ тушаа ехэхэн оролдолго .... Тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гэй ...а Пленумэй заабариин ...табигдаһан хэмжээ-ябуул...ые бэелүүлхэ хэрэгтэ онсо ... хандуулжа, нилээд ам...нуудые туйлаһан байха юм. ...үедэ ургаса хуряалгын ...эрине богони болзорто, ...шанартайгаар үнгэргэхэ, ку...ногоогоор силос дараха ...коммунистнуудай, комсомо...ай хүсые зүбөөр элсүүлнэ. ...на комбайнуудые үндэр бү...тээр ашаглахын хойноһоо ... оролдожо байна.

...һайшаалтай жэшээнүүд хаа ...й олдохо. Теэд юрэнхы дээрэ ...а комитедүүдэй инструктор... хүдэлмэридэ ехэнүүд дутаг...д бии, тэдэнэй үүргэнь үшөөл бага байһаар. Заиграйн, Мухаршэбэрэй айкомуудта, Улан-Удын Железнодорожно райкомдо болон Бабушкинска горкомдо инструкторнуудай хүдэлмэрие тоодоггүй, тэдэнэрэй ажал-ябуулгые һайжаруулха тушаа өөдтэй юумэ хэдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Бабушкинска горкомой секретарьнууд инструкторнуудаа суглуулжа хөөрэлдэхэ гү, али тэдэнэрэй хүдэлмэриин тоосоое шагнадаг заншалгүй. Тиимэһээ инструкторнуудынь хүдэлмэридөө саг үргэлжэ туһаламжа абадаггүй, ажал-ябуулгадаа байһан дутагдалнуудые обёордоггүй байха юм. Ушар иимэһээ тус горкомой инструкторнууд даалгагдаһан участогуудтаа юунэйшье боложо байһые, тэндэхи арга боломжонуудай ямараар хэрэглэгдэжэ байһые һайн мэдэдэггүй, ажалшадай дунда лекци болон политическэ асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэлгэдэ хабаададаггүй тооной.

Партийна комитедүүдэй зүгһөө инструкторнуудта иимэ буруугаар хандадаг ябадалтай эбсэжэ болохогүй. Юуб гэхэдэ, инструкторнуудай ажал-ябуулгые зүбөөр эмхидхэнгүй, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэрие бүхыдэнь һайжаруулха-мнай тон бэрхэтэй гээшэ.

Инструктор хадаа даалгагдаһан парторганизацинуудтаа партийна комитедэй харюусалгатай түлөөлэгшэнь болоно. Тиимэһээ инструкторнууд даалгагдаһан колхозуудайнгаа, МТС-эйнгээ, промышленна предприятинуудайнгаа экономикые ба ажабайдалые һайса мэдэхэ зэргэтэй. Тиигээд инструктор тэндэ бии байһан дутагдалнуудые партийна комитедтээ саг дары дуулгажа, тэдэниие яажа усадхаха тушаа дурадхал оруулха, бодото туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Инструктор болбол олониитэтэй угаа ехэ холбоотой, бата бэхи барисаатай байха зэргэтэй. Тэрэ хадаа хүнүүдтэй, кадрнуудтай суг хүдэлжэ, тэдэнэй арга шадабарие зүбөөр ойлгожо, хүдэлмэришэнэй, колхознигуудай, интеллигенциин эрилтэнүүдые, һанаа бодолые хараадаа абалсажа ябаха болоно.

Дутагдалнуудые олоод, тэрэнэй ушар шалтагаание, зэмэтэ нюурнуудые мэдэжэ абаһаараа бүхы хэрэгээ дүүргэхэ бэшэ, харин инструктор гээшэ элирүүлэгдэһэн дутагдалые дары усадхаха хэмжээ абаха ёһотой. Энэ шухала зорилгонуудаа бэелүүлхэдээ инструкторнууд хүдэлмэриингөө сагай гурбанай хоёр хубиие партийна организацинуудта үнгэргэхэ болоно.

Партиин райкомуудай, айкомуудай зорилго болбол инструкторнуудаар эдэбхитэй, дүй дүршэл ехэтэй коммунистнуудые томилжо, тэдэниие һургаха, тэдэнэй хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэхэ ябадал болоно. Тиигэбэл инструкторнуудай үүргэ дээшэлхэ, партийна шиидхэбэринүүд бүри амжалтатайгаар дүүргэгдэдэг болохо байна.

Атомай хүсые амгалан хэрэгтэ ашаглаха зорилготой уласхоорондын научно-техническэ конференциин түрүүлэгшэ

господин БАБАДА

ЖЕНЕВА

...томай хүсые амгалан хэрэгтэ ашаглаха зорилгоор Женевэдэ боло...үрэһэн уласхоорондын конференци хадаа атомай хүсые амгалан хэ...ашаглаха зэргын иимэ шухала асуудалаар уласхоорондын харил...лбоо тогтоохо замдахи горьтойхон алхам мүн. Тус конференци дээ...ал бодолоо хэлэһэн ба информацинуудые абалсаһан ушар наука, ...ын саашадаа һалбаран хүгжэхэ ябадалда тон шухала туһа нэмэри ....

...нэ конференциин эб найрамдалай хэрэгтэ, уласхоорондын түгшүү... улам һулаируулха ябадалда туһа хүргэхэ байһаниинь дамжаггүй. ...скэ Правительство конференцидэ хабаадаһан бүхы хүнүүдтэ амжал...йлаһантайнь дашарамдуулан баяр хүргөөд, атомай хүсые амгалан ...э ашаглаха зорилгоор уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоолго... конференци дээрэ амжалтатай эхи табиһан ябадал бүхы оронууд...эрдэмтэдэй иимэ зүблөөнүүд саашадаашье ходо зарлагдаха мэтээр ...элүүлэгдэжэ байха гэһэн найдабаряа мэдүүлнэ.

...ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Н. БУЛГАНИН.**

...55 оной августын 19.

Таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоособо

...олгын аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр ..., парторганизацинь секретарь нүхэр Шубин) гүрэндэ уялгата ...мүн МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуральна түлбэри болгон таряа ...ха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ. Түсэбэй ёһоор 436 центнер ...аха ёһотой байһан аад, 3 үдэр соо 438 центнер эрхим шанартай ... тушаагдаа. Мүнөө колхоз гүрэндэ таряа дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр ...ажа захалба.

...мөө колхознигууд Иволгын МТС-эй механизаторнуудтай хамта...рэлэнай ургаса хуряалгые хүдэлмэриин 10 үдэр соо дүүргэхын ...мүрысөөгөө дэлгэрүүлжэ байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Югославиин парламентска делегацитай уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союзда айлшаар ерэһэн Югославиин Арадай Федеративна Республикын Арадай Союзна Скупщинын делегацитай августын 20-до уулзаа.

Хорватиин Арадай Республикын Соборой Түрүүлэгшэ Владимир Бакарич түрүүтэй делегациин гэшүүд уулзалгада хабаадаба.

Югославска айлшадта хандан, К. Е. Ворошилов иигэжэ мэдүүлээ: «Ахадүү югославска арадай түлөөлэгшэдые эндэ — СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседаниинуудай зал соо үнэн зүрхэнһөө баясан амаршалнаб. Манай арадуудай хоорондын хани харилсаандахи ёһотой хабар одоол эхилээ, энэнэй һүүлээр дулаан, халуун зунай саг болохо байха. Югославида Советскэ Правительственна делегациин һаяхан ошоод ерэһэн ушар энэ болоошо хабарай эхин үзэгдэл байгаа. Советскэ Союзда Танай ерэлгэ хоёрдохи тиимэ ушарынь болоно. Бидэнэй хоорондын ахадүү ёһоной хани барисаан бүри бата бэхи, эбдэршэгүй болохын тулада иигэжэ харилсан айлшалалсалгые ходо эмхидхэдэг байхые хүсэнэб».

Югославска парламентска делегациин гэшүүд орон нютагтаа бусаад, мүн советскэ хүнүүдтэл адляар, хоёр арадайнгаа хоорондын хани барисаанай улам үргэдэхын ба бэхижэхын тулада шухала бүхы юумэ хэхэ байһандань этигэнэб гэжэ К. Е. Ворошилов мэдүүлбэ.

Владимир Бакарич халуун амаршалгын үгэнүүдэйнь түлөө нүхэр К. Е. Ворошиловта югославска делегациин нэрэһээ баяр баясхалан хүргэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй сессидэ хабаадаха ехэ зол манай делегацида олгогдоо. Делегацимнай ябаһан лэ газартаа угаа һайнаар угтагдадаг байгаа гэжэ В. Бакарич хэлэнэ. В. Бакарич хоёр ороной хоорондо хүгжэжэ байгаа хани харилсаануудаар тон хананхай байһан тухайдаа хэлээд, Югославида Советскэ Правительственна делегациин ошоһон ушар СССР-эй ба Югославиин хоорондохи харилсаанай түүхэдэ онсо гайхамшаг событи болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

Час шахуу сагай турша соо хани ёһоной хөөрэлдөөн боложо, делегациин гэшүүд Советскэ Союз дотор хараһан һонирхоһон тухайдаа хэлээ.

Арадай Союзна Скупщинын депутат, юһэн жэлэй урда тээ СССР-тэ ерээд ошоһон Борис Зихерл барилгадахи амжалтанууд намайе тон ехээр гайхуулаа гэжэ хэлэбэ. Югославитай ахадүү ёһоной хани харилсаа тогтоохо ябадалда зорюулагдаһан Советскэ Правительствын политикые ехэтэ һайшаан дэмжэдэг советскэ хүнүүдтэй уулзалганууд намда хамагһаа шухала байна гэжэ Б. Зихерл онсолон тэмдэглээ. Иимэ харилсаануудай хүгжэхэ һайн үндэһэ һууриин тогтоогдоһон тухай хэлэжэ шадаха байнабди, гэжэ Б. Зихерл онсолон тэмдэглэнэ.

Олониитын ажабайдалай бүхы һалбаринуудта, тусхайлан хэлэбэл— арадай ажахыда советскэ эхэнэрнүүдэй ехэ үүргэ дүүргэдэг байһые делегациин гэшүүн Грета Кавай тэмдэглээ. Хүдөө ажахын техническэ талаараа тон ехээр зэбсэглэгдэн оньһожуулагданхай байһан тухайда Франио Гажи хэлэбэ.

Советскэ болон югославска арадууд өөһэдынгөө хани харилсаае үнэн зүрхэнһөө, сэхэ сэдьхэлһээ хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ байха гэһэн найдабаряа К. Е. Ворошилов югославска парламентска делегациин гэшүүдые үдэшэхэ зуураа мэдүүлээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэһээ, өөрынгөө нэрэһээ нүхэр Иосип Броз Титодэ өөртэнь, нүхэр Моша Пьядедэ үнэн зүрхэнэй амаршалга, тэрэшэлэн Югославиин бүхы арадуудта ахадүү ёһоной ехэ амаршалга дамжуулан хүргэхыень гуйба.

Югославиһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Д. Видич, Посольствын Советник Ф. Бабич гэгшэд делегациие үдэшээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор Ш. М. Арушанян, В. И. Козлов, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Бюджетнэ комиссиин Түрүүлэгшэ А. М. Сафронов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин Орлогшо А. Ф. Горкин, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагшын туһалагша К. А. Кочетков, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд уулзалгада хабаадаа.

Украинын колхозууд болон совхозууд таряа тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргээ

Украинска ССР-эй колхозно деревниин ажалшад, совхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд партийна организацинуудай хүтэлбэреэр хүдөө ажахынгаа эрид ехэ хүгжэлтэ туйлахын ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр—хүн зоной, түүхэй эдүүдээр — промышленностиин улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые бүрин хангаха тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тулада ехэ оролдолго гаргана.

Хүдөө ажахын эрид ехэ хүгжэлтэ туйлаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, украинска партийна организаци колхознигуудай дунда, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэл үнэхөөрөө арад ниитын хэрэг болонхой. Машинно-тракторна станцинуудай үйлэдбэриин хэрэг ябуулгань нилээд һайжараад, олохон МТС-үүд шадамар инженернүүд, технигүүд ба бусад мэргэжэлтэдые промышленностьһаа абажа, кадраар һайн болоо.

Элбэг баян ургаса абаха бата бэхи үндэһэ һуури 1954 оной намар табигдаһан, 11 миллион үлүүтэй гектар талмай дээрэ, агротехническэ эрхим һайн болзорнуудта намарай тарилга хэгдэһэн, намарай пар хахалагдаһан байна. Колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд орооһо таряа бүри ехээр хуряажа абадаг болохо гэжэ оролдон, 1955 оной хабар намарай тарилгын хосорһон газарта дахин тариха, шэнгэнээр ургаһан тарилгануудта нэмэжэ тариха ехэ хүдэлмэри хээ. Эртын орооһото ба пропашной бүхы, культурануудай тарилга богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар хэгдээ. Кукуруза, наран сэсэг, сахарай свёкло нэмэжэ ба һэлбижэ тариха хүдэлмэри хаа хаанагүй эмхидхэгдэһэн байна.

Колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар, партийна ба советскэ организацинуудай эмхидхэлэй хүдэлмэриин һайжаруулагдаһанай ашаар республика дотор һайн ургаса хангагдаа, энэнь мүнөө жэл гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө (кукурузагүйгөөр) болзорһоонь урид, августын 18-да 101,7 процент дүүргэхэ арга олгоо. Эдеэ хоолой гол культура болоһон 301,3 миллион пүүд шэниисэ бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаа.

Эхэ оронойнгоо экономикые улам бэхижүүлхэ оролдолго гарган, Украинын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур 150 миллион пүүд таряа гүрэндөө нэмэжэ тушааха шиидэнхэй. Колхозууд ба совхозууд эгээн һайн ургасатай 1952 ондо тушаагдаһанһаа 74 миллион пүүд үлүү ехэ таряа гүрэндөө мүнөө жэл тушааханъ. Колхознигуудай ажалта үдэртэ үгтэхэ натуральна ба мүнгэн түлөөһэн нилээд нэмэхэ байна.

Малажалда шухала тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө һү ба мяха бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохын түлөө тэмсэжэ, Украинын колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд эдеэ хоолой ба тэжээлэй тон шухала культурын —кукурузын тарилга нилээд үргэдхөө. Украинада үни холоһоо хойшо кукуруза таригдадаг, теэд иимэ ехэ тарилга республика дотор хэзээшье хэгдээгүй юм. Мүнөө колхоз, совхоз бүхэниинь кукуруза тарина. Энэ культурын тарилгын талмай 1955 ондо 6 миллион гектарһаа дээшэ болоод, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин шахуу нэмэһэн байна. Кукурузын тарилга бүхы дээрээ квадратно-гнездовой аргаар хэгдээ.

Колхозууд, совхозуудтахи малажал амжалтатайгаар хүгжэжэ байнхай. Республикын колхозуудай үнеэдэйнь тоо 1953 оной октябриин 1-һээ 1955 оной августын 1 хүрэтэрхи үе соо 551,6 мянган толгойгоор гэхэ гү, али 28 процентээр нэмэһэн байха юм. Августын 1-дэ эндэхи колхозууд 1954 онойхиһоо 339,4 процентээр дээшээ һү абажа, 300 мянган тонноор үлүү ехые гүрэндэ тушаагаа. Республикын олохон колхозууд болон совхозууд мяха, үндэгэ ба нооһо үйлэдбэрилгээ нилээд ехээр нэмээгээ. Кукуруза ами аминдань хуряаха ба һүн-восково эдеэтэй боломсоорнь силослэхэ хүдэлмэри урда областьнуудта эхилэнхэй. Олонхи колхозууд ба совхозууд элбэг баян ургаса хуряажа байна. Мүнөө жэлдэ 8,5 миллион тонно кукурузын буурсаг силос болгохоор хараалагдана, энэнь тон һайн ургасатай жэлнүүдтэ дарагдадаг бүхы силосэй хэмжээнтэй тэн болоно. Буурсагуудые силослэхэ барилганууд барандаа баригдаад, жэлэжэ жэгдэлэгдээ. Мүнөө жэлдэ бүхы дээрээ 30 миллион үлүүтэй тонно силос дарагдахаар багсаагдана. Жэл хахад—хоёр жэл соо хүрэхэ шэмэтэ ба бүдүүн тэжээлэй запас бии болгохо хүдэлмэри мүнөө түрүү колхозуудай жэшээгээр ябуулагдажа байна.

Колхозууд ба совхозууд сахарай свёклын тарилгые 117 мянган гектараар үргэдхөө. Свёкло тариг-шад хуряалгын хүдэлмэридэ бэлэдхэнэ, свёкло тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын, энэ жэл Эхэ орондоо 185 миллион пүүдһээ доошо бэшэ сахар —эгээн һайн ургасатай 1951 онойхиһоо—67 миллион пүүдээр ехэ сахар тушаахын тулада шухала бүхы хэмжээ абажа байнад.

Гэхэ зуура, хүдөө ажахыдаа эрид ехэ дэбжэлтэ туйлаха тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула хэһэн юумэмнай—түрүүшын алхамууд болоно. Үшөө ехэ, шанга хүдэлмэри урдамнай байна.

Республикын колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд гүрэнэй үмэнэ бэелүүлхэ түрүүшынгээ уялгые—таряа тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээд, ерэхэ жэлдэ ехэ ургаса абахын тула бата бэхи үндэһэ һуури табина: нютагай үтэгжүүлгэнүүдые нилээд үлүүгээр бэлэдхээд, намарай тарилга хэхэ үрэһөөр өөһэдыгөө хүсэд хангаад, хабарай культурануудай хүрэнгын үрэһэ хаажа байнхай. Республика дотор намарай тарилга хэгдэжэ, намарай пар хахалагдажа байна. Колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд эдэ бүхы хүдэлмэреэ эрхим болзор соо, агротехническэ заабариин ёһоор дүүргэхын тулада шухала бүхы хэмжээ абана.

КПСС-эй XX съездые зарлаха тухай мэдээсэлые республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ баяртайгаар угтаад, хүдөө ажахын хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэхын тулада, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын, колхозууд болон совхозуудтахи угаа ехэ резервнүүдые ашаглахын, мүн тэрэшэлэн хүдөө ажахын хамаг һалбаринуудай саашадаа хүгжэхэ ябадал туйлахын тулада шэн зоригтойгоор ажаллажа байнад

Румыниин сүлөөлэгдэһөөр 11 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадахаяа нүхэр Н. С. Хрущев Бухарест ерэбэ

БУХАРЕСТ, августын 21. (ТАСС). Румыниие фашистска дарлалтаһаа Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 11 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадахаяа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев Румынска Правительствын уряалаар мүнөөдэр Бухарест ерэбэ.

Румынска Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деж, Национальна Ехэ Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Петру Гроза, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Г. Апостол, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшонор И. Кишиневский, К. Стойка, А. Могиорош, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор М. Костантинеску. Э. Боднараш, П. Борила, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн К. Пырвулеску, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй кандидадууд Д. Колиу, А. Дрэгич, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй секретарь Я. Фазекаш, Румыниин профсоюзуудай Центральна соведэй түрүүлэгшэ С. Морару, министрнүүд, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй гэшүүд, «Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» гэжэ газетын главна редактор М. Б. Митин болон бусад тушаалта нюурнууд Н. С. Хрущевые аэродром дээрэ угтаба.

Тэрэшэлэн СССР-һээ Румынида байдаг Посол А. А. Епишев түрүүтэй Советскэ Посольствын бүхы хүдэлмэрилэгшэд, Бухарестдэ байдаг бусад дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхи зургаануудай толгойлогшонор ба гэшүүд, Румыниин сүлөөлэгдэһэн үдэрые һайндэрлэлгэдэ ерэһэн Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Чехословацка Республикын, Германска Демократическа Республикын правительственна делегацинууд, румынска ба гадаадын журналистнууд Н. С. Хрущевые угталсаа.

Аэродромынь Румынска Арадай Республикын ба Советскэ Союзай Гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байба. Уулзалгын үедэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. СССР-эй ба Румынска Арадай Республикын Гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Аэродром дээрэ сугларһан олон тоото ажалшад Н. С. Хрущевые халуунаар амаршалба. Пионернүүд Н. С. Хрущевто баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Н. С. Хрущев аэродром дээрэ микрофоноор иимэ мэдүүлгэ хэһэн байна:

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэһэн мэдүүлгэ

Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Фашистска боголшолгоһоо Румыниин сүлөөлэгдэһөөр 11 жэлэй ойдо зорюулагдаһан национальна һайндэртэ хабаадахаяа Румынска Арадай Республикын алларта столица—Бухарест город ерээд байхадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ Правительствын, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө, бүхы советскэ арадай үмэнэһөө Румынска Арадай Республикын ажалша арадта ахадүүгэй халуун амаршалга хүргэнэб!

Сүлөөтэ ба бэеэ дааһан ажабайдалайнгаа энэ 11 жэлэй турша соо Румынска хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэреэр Румынска Арадай Республикын хүдэлмэришэн ангиин, таряашад ба интеллигенциин гайхамшагта амжалтануудые туйлаһандань советскэ арад үнэн зүрхэнһөө баясана, социализмын үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтээ ехэ шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай, хүндэтэ ханинар, таанартаа хүсэнэ.

Румынска Арадай Республика мандаха болтогой!

Румынска ба советскэ арадуудай хоорондын эбдэршэгүй бата хани барисаан мандаха болтогой!

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта партийна хүтэлбэрилгэ һайжаруулха

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

(КПСС-эй Хэжэнгын айкомой пленумһээ)

КПСС-эй Хэжэнгын айкомой III пленум һаяхан боложо үнгэрбэ. Пленум дээрэ «КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай» гэһэн элидхэл партиин айкомой секретарь нүхэр А. А. Балханов хэбэ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй ямар ехэ удхашанартай байһые тэмдэглээд, саашадаа тус Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы арга боломжонуудаа хандуулха гэжэ тэмдэглэбэ.

Нютагай промышленностиин предприятинууд һүүлэй үедэ муу бэшээр ажалладаг болобо. Жэшээнь, аймагай маслопром үнгэрһэн хахад жэлэй хугасаа дотор һайнаар ажаллаһанай ашаар үйлэдбэриин һайшаалтай үрэ дүнгүүдые харуулба. Тиин эдэнэр үйлэдбэрингөө түсэбые 108 процент дүүргэһэн байна.

Гэхэ зуура, аймагай промышленна зарим предприятинууд үшөөл һулаар, эмхи муутайгаар, бүтээсэ багатайгаар ажаллажа байна. Илангаяа аймагай промкомбинат, барилгын участок болон бусад предприятинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр үнгэрһэн хахад жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 57—59 процент дүүргэбэ. Ушар юуб гэхэдэ, эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Жигмитов, Рынчинимаев гэгшэд үйлэдбэрингөө түсэбые дүүргэхэ талаар бодото хэмжээ абаагүй байшоо. Тиимэһээ, ажалайнь бүтээсэ тон бага, ажалай журам һула, мүн ниитэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Эдэ предприятинуудта бии байгаа механизмын хүсэн үшөөл дүүрэнээр ашаглагданагүй. Мүн аймагай типографи, пекарни болон бусад промышленна предприятинууд бүтээсэ багатайгаар, шанар муутайгаар ажаллана, түсэбөө дүүргэнэгүй. Нютагайнгаа түүхэй эдүүдые хэрэглэжэ, арад зондоо хэрэгтэй зүйлнүүдые дүүрэн хүрэхөөр гаргахын түлөө нютагай промышленностиин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд оролдоногүй. Энэ хэрэгые гуримшуулха талаар аймгүйсэдкомшье, партиин айкомшье эрид хэмжээ абанагүй.

Хүдөө ажахын талаар аймагай колхозууд зарим тэды амжалтануудые туйлаба. Адуу мал үсхэбэрилхэ 1955 оной гүрэнэй түсэб дүүргэдээ. Малай үүлтэр һайжаруулха талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулагдана. Малай ашаг шэмэ нилээд дээшэлээ.

— Һү һаалга, ноохо хайшалалгаар энэ жэлдэ аймагай колхозууд горьтойхон амжалтануудые туйлабашье, тахяагай үндэгэ абалгаар ехэ муу. Гүрэндэ үндэгэ ба мяха тушааха түсэб холо дүүргэгдээгүй. Тиихэдэ гахай шахажа гүрэндэ тушааха, колхоздоо олзо доход оруулха талаар колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һаналаа табидаггүй байһаниинь шүүмжэлэгдэбэ.

Гадна, огород тарилгые зарим хүтэлбэрилэгшэд тооногүй. Гансал Кировэй ба Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудта энэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Тиихэдэ «Заветы Ильича», Ленинэй, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд овощь тарилгада шухала анхарал хандуулхаяа болишонхой.

— Аймагай колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэжэ, олон тоото адуу малаа гээлтэ ба хоролтодо оруулна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, колхозууд сабшалангайгаа газар уһалнагүй, буртаг шулуунуудһаань сэбэрлэнэгүй, урдань сабшагдадаг газарнууд мүнөө шугы бургааһанда дарагдашоо. Намаг хатааха, һубаг канава татаха хүдэлмэри, сабшалангай газар үтэгжүүлхэ, болдогтой газарай болдог таһа сабшаха хүдэлмэринүүд ябуулагданагүй,—гэжэ нүхэр Одоев хэлэбэ.

Таряа хуряалгын хүдэлмэри бэлэдхэл муутайгаар эхилбэ. Тарянай амбаар ба складууд, таряа сэбэрлэхэ машинанууд, сушилка гэхэ мэтэ үсөөн. МТС-үүд, илангаяа Чесанын МТС таряа хуряалгада муугаар бэлэдхэбэ. Комбайнууд мүнөө болотор гүйсэд заһабарилагдаагүй, заһабарилагдаһан комбайнуудай шанар мүн лэ хангалтагүй. Жэшээнь, кукуруза сабшахаяа Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо ерэһэн комбайн 10 хоног соо дахинаа заһабарида орожо хэбтэбэ. Мүн тракторна ба самоходно сенокосилканууд заһабари муутай дээрэһээ муугаар хүдэлөө.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой Шара тала гэжэ газарта 60 гаран малшад жэлэй эхинһээ хойшо нэгэшье кино хараагүй байһаар. Иимэнүүд баримтанууд аймагай бусадшье колхозуудта бии. Колхозуудай агитколлективүүд, тэндэхи агитаторнууд үшөөл муугаар ажаллана. Уншалгын байшан, библиотекэ, клубуудай хүдэлмэри мүн лэ хангалтагүй. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһанууд» хаһа саг соогоо гаргагданагүй.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд илангаяа үбһэ хуряалгын, таряа хуряалгын ябаса, нютагай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэринүүд тушаа онсо анхаралаа табижа, нилээд олон алдуу дутуунуудые элирүүлһэн, тэдэниие яажа усадхаха тухай дурадхалнуудые оруулба. Мүн пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд КПСС-эй айкомой хүдэлмэриие шүүмжэлһэн байха юм.

— Партиин айком хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэдөө ехэхэн алдуу гаргана. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд партиин айкомой секретарь нүхэр Балхановай зүбшөөлгүйгөөр ямар нэгэн асуудал шиидхэдэггүй, шиидхээ һаа буруу юумэ хэһэн хүн боложо һаладаг. Үнгэрхэдөө малай барилгада ажалладаг саг үргэлжынгөө бригадые болюулаад, силосэй нүхэ малталгада гаргагты гэһэн саарһан захиралта партиин айкомһоо ерэдэг байна. Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, партиин айком, тэрэнэй секретарь нүхэр Балхановай колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй үүргые доошолуулхые һэдэдэгыень гэршэлнэ. Энэ тон буруу,—гэжэ Ленинэй ба Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр хурсаар шүүмжэлбэ.

Пленум дээрэ КПСС-эй обкомой секретарь А. У. Хахалов үгэ хэлэһэн байна.

Советско-югославскэ хэлсээнүүдэй дүнгүүд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлээр КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй абаһан тогтоолые партиин айкомой III пленум нэгэн дуугаар һайшаагаа.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые партиин айкомой пленум һайшаагаад, тэдэниие хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол абаа.

Техническэ дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ шэнэ амжалтануудые туйлаха

(КПСС-эй Пригороднэ райкомой пленумһээ)

КПСС-эй Пригороднэ райкомой V пленум һаяхан болобо. Райкомой секретарь нүхэр И. И. Апенин «КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй дүнгүүд ба районой партийна организациин зорилгонууд тухай» элидхэл хээ.

7 һарынгаа гүрэнэй түсэбые районой промышленна предприятинууд 112,5 процент дүүргээ, тиихэдэ 1954 онойхитой сасуулхада энэ үе соо ажалай бүтээсэ 32 процентээр дээшэлээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Зарим түрүү предприятинууд түхеэрэлгэнүүдые болон үйлэдбэриин талмайнуудые бүри хүсэдөөр ашаглахын, предприяти бүхэнэй доторой арга боломжонуудые дүүрэнээр хэрэглэхын тулада хэмжээ-ябуулгануудые зохёогоод, тэрэнээ бэелүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, сэмбын фабрикада түргэн нэхэдэг түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Тэндэхи 206 хүдэлмэришэд ажалай түрүү арга шадабарида һургагдаба. Тэрэнэй ашаар үйлэдбэриин бүтээсэ нилээд дээшэлһэн байна. Мүн Улан-Удын мелькомбинадай коллектив зарим тэды амжалтануудые туйлаа.

Зүгөөр районой промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар гэжэ элидхэлшэ болон пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Промышленна зарим предприятинуудай ажахын хүтэлбэрилгэ нарижуулагдаагүй байна. Тэрээнһээ шалтагаалжа мяханай комбинат, «Кооптруд» гэжэ олзоборилгын артель болон бусад предприятинууд июль һарынгаа түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Илангаяа нютагай болон кооперативна промышленностиин предприятинууд һайн шанартай продукци гаргахын түлөө тэмсэнэгүй. Модо урадхуулгын Үдын конторо хэрэглэгшэдээ шухала хэрэгтэй модоор хангажа шаданагүй. Ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ мяханай комбинат болон модо урадхуулгын Үдын конторо хэдэн зуугаад мянган түхэригэй гарзада оронхой.

—Социалистическэ промышленностиие хүгжөөн дэбжээхэ тушаа партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй абаһан шиидхэбэриие манай комбинадай коллектив бултадаа һайшаан дэбжээд, түрүү технологиие нэбтэрүүлгэдэ анхаралаа ехээр табина гэжэ Мелькомбинадай партийна организациин секретарь нүхэр Сокол мэдүүлбэ. Крупа хэдэг заводой технологиие нарижуулһанай ашаар ажалай бүтээсэ 20 процентээр дээшэлээ, эрхим сортын крупа гаргалга 15 процентээр ехэ болоо. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсохо зуураа, комбинадай коллектив табанжэлэйнгээ түсэб сентябриин 15-да, жэлэйнгээ түсэб декабриин 1-дэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаа гэжэ нүхэр Сокол хэлэбэ.

Партиин Пригороднэ райком тэрэнэй промышленна таһаг, райсоведэй гүйсэдхэхэ комитет, партиин Улан-Удын горком промышленна ба партийна организацинуудые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулна, предприятинуудай хүдэлмэридэ дутагдалнуудай гарахада саг соонь элирүүлжэ, усадханагүй гэжэ олон хүнүүд шүүмжэлээ.

Уралан нарижуулгада ба ухаалан зохёолгодо олон предприятинуудта ёһотой анхарал табигданагүй гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Эгээл энээнһээ боложо үнгэрһэн 7 һара соо ороһон 173 уралан нарижуулха дурадхалнуудһаа миил 93-ниинь гү, али 53 процентнь үйлэдбэрилгэдэ нэбтэрүүлэгдээ. Илангаяа модо урадхуулгын Үдын контородо, мебельнэ фабрикада, «Кооператор-комсомолец» болон Серовой нэрэмжэтэ артельнүүдтэ энэ хэрэг мууса табигданхай.

Шэгнүүр заһабарилгын заводой, мебельнэ фабрикын, тарна базын хүтэлбэрилэгшэд ба партийна эхин организацинууд техникые мууса ашаглана, хүдэлмэришэдэй ажал муугаар эмхидхэнэ, ажахын процессүүдые механизацилха хүдэлмэриие удааруулна, тэдэ бүгэдэһөө боложо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэнэгүй.

Зарим партийна эхин организацинууд партийна эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулна, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй ажал-ябуулгые хинахын орондо, тэдэнэй түлөө хүдэлнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлбэ. Профсоюзна организацинууд ажалай журам һайжаруулхын, коллективнэ договорнуудые сахихын түлөө тэмсэнэгүй. Мүн промышленна предприятинуудые хүтэлбэрилхэ захиргаануудта хэтэрхэй олон хүнүүд хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, шэгнүүр заһабарилгын заводто 4 хүдэлмэришэдые, мелькомбинадта 5 хүдэлмэришэдые 1 албахаагша хүтэлбэрилнэ. Предприятинуудай хүтэлбэриие һайн, тодорхой болгохо шухала гэжэ пленумдэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

— Промышленна предприятинуудта хүдэлмэрилдэг инженер, техникүүдэй дунда бурядууд тон үсөөн. Мяханай комбинадта 187 инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда миил 3 бурят хүдэлмэрилнэ гэжэ Үдын урадхуулгын конторой директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр С. Хандажапов хэлэбэ. Национальна онсо илгаануудые хараадаа абажа, национальна кадрнуудтай тусхай хүдэлмэри партийна организацинууд ябуулха зэргэтэй.

КПСС-эй Пригороднэ райкомой V пленум партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые һайшаагаад, тэдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудые баталан абаа.

Энэ жэл Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид Иволгын МТС-эй механизаторнуудтай хамтадаа кукурузынгаа [...] харууһа һайнаар хэһэнэй ашаар муу бэшэ ургаса ургуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой кукурузын поли.

Л. Хайдоровай [...]

Үбһэ, таряа хуряалгын хүдэлмэринүүдые хурдадхахын тулада бүхы хүсэеэ элсүүлэ[...]

Үдэр соо 40 гектар хуряана

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). **Сэлэнгын аймагай Сүхын МТС-эй комбайнер Николай Могильников ургаса хуряалгада гарахынгаа урда тээ энэ жэлдэ «Сталинец-6» комбайнаар 800 гектар таряа хуряаха социалистическэ уялга абаа һэн. Тэрэ абаһан уялгаяа комбайнер тарилгада гараһан түрүүшынгээ үдэрһөө амжалтатайгаар дүүргэжэ захалба. Тэрэ түрүүшын үдэр түсэбэй ёһоор 10 гектарай орондо 23 гектар, хоёрдохи, гурбадахи үдэрнүүдтээ дүшэ дүшэн гектар таряа һайн шанартайгаар хуряагаа. Хойшонхи үдэрнүүдтэшье 40 гектарһаан доошо ороногүй.**

Мүрысөө үүсхэгшэ нүхэр Могильниковай хүтэлбэрилдэг агрегадта Сүхын МТС-эй дирекци болон Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени хүдэлмэриин зохид һайн арга боломжо байгуулаа. Комбайнова агрегат туһалбариин хүнүүдээр хүсэд бүридхэгдөө, бункерһаа гараһан тарян саг болзортоо машинаар зөөгдэнэ, горючи болон тоһодохо материалнуудаар дүүрэн хангагданхай. Механизаторнуудые колхоз мяха, тоһо, хилээмэ гэхэ мэтын эдеэ хоолой зүйлнүүдээр дутаанагүй. Тарянай ургаса яһала һайн. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 8—9 центнер тарян сохигдоно.

Урдань Улан-Удын промышленна предприятинуудай нэгэндэ хүдэлмэрилжэ байһан аад, партиин уряагаар нёдондо энэ МТС-тэ ерэһэн механизатор нүхэр М[...]ков иигэжэ эрхим ажалаар[...] аймаг соогоо суурхажа [...] Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ мүн [...] маркын комбайнаар сезон[...] гектар таряа хуряаһан бай[...] хэр Могильников энэ ж[...] абаһан уялгаяа амжалт[...] дүүргэхэнь лабтай.

Энэ агрегадайхид хайш[...] үдэр бүри 40 гектар таряа [...] нормоёо 4 дахин дүүргэнэ[...] тэдэнэр үглөөнэй 4 часһаа [...] машинануудтаа техническэ [...] хэхэдээ, эдеэлхэдээл зогсох[...]шэ, үдэшын 11 час болотор [...]мэрилнэ.

Р. Бимбаев, мана[...] корресп[...]

Кяхтада үбһэ хуряалга, силос даралга удааруулагдан[...]

Кяхтын аймагай механизаторнууд болон колхознигууд партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри хээ. Хабарай тарилга саг болзортоо үнгэргэгдөө һэн. Агротехническэ эрхим болзорто 3000 гектарта кукуруза таригдаһан байна. Колхознигууд болон механизаторнуудай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар энэ үнэтэ культурын муу бэшэ ургаса ургуулагдаа. Энэ зундаа 15 мянга гаран тонныш багтаамжатай силоснэ барилганууд бодхоогдоо.

Гэхэтэй хамта тэжээл бэлэдхэлые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тула Кяхтын ба Погранична МТС-үүдэй, мүн олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ёһотой оролдолго гарганагүй. Жэшээ болгон малажал ехэтэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозые хаража үзэхэдэ, эндэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Үбһэндэ ороһоор энэ колхоз һара шахуу болобошье, үбһэ бэлэдхэхэ түсэбынь арайхан гэжэ арбаад процент дүүргэгдээд байна. Колхоз энэ жэлдэ түсэбэй ёһоор, 20300 центнер үбһэ хуряаха байһан аад, һүүлэй мэдээгээр оройдоол 2000 центнер һүрилөө. Мүнөө тэжээл бэлэдхэлэй ябаса дээрэһээ харахада, урда жэлнүүдтэ малаа тураажа, олоорнь үхүүлжэ байдагаа энэ колхозойхид мартаа. Үбэлжэлгын үедэ туража ондо ородог дээрэһээ колхозой мал ашаг шэмэ тон багаар үгэнэ.

Энэ колхоздо үбһэ хуряалгын хүдэлмэри яахадаа нобшо удаанаар ябуулагданаб гэхэдэ, колхознигууд болон механизаторнуудай ажал мүртэйгөөр эмхидхэгдэнэгүй, тэдэнэй дунда мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Бригадир нүхэр Цоктоевой ажалдаа харюусалгагүйгөөр, хайша хэрэгээр хандадаг дээрэһээ Царам гэжэ газарта үбһэ хуряажа байһан колхознигуудай ажалай эмхидхэл һула. Энэ бригадын звенонуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн оройдоошье эмхидхэгдээгүй байна. Иимэ байдалтай дээрэһээ үдэрэйнгөө нормые олонхи колхознигуудай дүүргэдэггүй байдагынь гайхалтайшье бэшэ. Мүн тэрэшэлэн үбһэ хуряалгада ябажа байһан малшадай бригадада иимэрхүү байдал тохёолдонхой. Үбһэ сабшажа байһан малшад хүдэлмэридөө орой гараад, эртэ орожо ерэнэ. Энэ дутагдалые усадхаха тушаа бригадир нүхэр Ринчинов ямаршье хэмжээ абадаггүй байха юм.

Энэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин удааржа байһанай үшөө нэгэ гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, Кяхтын МТС-эй тракторна бригаданууд баталһан договоройнгоо ёһоор уялгата хүдэлмэреэ дүүргэнэгүй. Кяхтын МТС-тэй баталһан договорой ёһоор энэ колхоздо механизаторнууд мүнөө жэл 2800 гектарай үбһэ сабшажа үгэхэ ёһотой байгаа. Теэд мүнөө механизаторнууд энэ түсэбэйнгөө гурбанайшье нэгэ хубиие дүүргээгүй. Бригадануудта үбһэ тармаха, сомохо механизмуудай бии байгаашье һаань, нэгэшье гектарай үбһэн комплексноор, механизированнээр хуряагданагүй. Энэ колхозой сабшалан дээрэ тракторна 3 сенокосилкын агрегат, хоёр самоходно сенокосилка ябуулагдана. Самоходно косилкын машинист Б. Пылдоржиев үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо ехэнхи сагаа машинаяа заһабарилжа үнгэргөө. Энэ механизатор үбһэндэ гараһанһаа хойшо хэды гектарай үбһэ сабшааб гэхэдэ... 9 гектар сабшаа. 6-дахи бригадын тракторна агрегадай машинист нүхэр Будаев сезон соо арайхан гэжэ 157 гектарай үбһэ сабшаа. Теэд энэ бригадын бригадир нүхэр Черепанов колхозтой баталһан договоройнгоо ёһоор, тэрэ үбһые тармаха, сомохо ёһотой байһан аад, юушье хэнэгүй.

Кяхтын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд харьяата колхозуудтаа тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байхадань ямаршье хэмжээ абанагүй. Кяхтын МТС энэ жэлдэ 8.400 гектар үбһэ сабшаха ёһотой байһан аад, август һарын хахадһаа үнгэртэр арайхан гэжэ 2000 гектар сабшаа. Харин энэ МТС-эй самоходно 4 косилка бүхэли зундаа оройдоо 305 гектарай үбһэ сабшаһан байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг механизаторнууд мүнөө оройдоол 1000-гаад гектарай үбһэ сабшанхай. Эндэ бусад колхозуудтал адли үбһэ хуряалга комплексноор механизацилагданагүй.

Кяхтын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд — директор нүхэр Нимаев, главна инженер нүхэр Вдовин, главна агроном нүхэр Похирко гэгшэд энэ жэлэй үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандаа. Эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй саг бол[...] шухала хэмжээнүүдые абааг[...]һан дээрэһээнь колхозуудта [...] ногоогоор силос дараха хү[...] таһалдуулагдаа. Ленинэй, Ст[...] нэрэмжэтэ колхозууд июль[...] хуушаар арайхан гэжэ 20[...] силос дараад лэ, һанаагаа а[...] Харин «Красное знамя» кол[...]нөө болотор силос даража [...] захалаадүй.

Погранична МТС-эй х[...] Ульяновай нэрэмжэтэ колхоз[...] ханизаторнууд оройдоо 96[...] үбһэ сабшаад, тэрээнэй тар[...]гүй, сомоншьегүй хаяжархёо[...] һарын эхеэр колхозой пр[...] механизаторнууд «арай гэж[...] шаһан үбһэеэ хуряанагүй» гэ[...] гүйсэдкомдо мэдээсэһэн бай[...]рэ мэдээсэлэй ёһоор, 6 хоног[...]на трактораар сабшагдаһан [...]тар үбһэн үжэжэ хэбтэнэ гэж[...]дэхэдээ Кяхтын аймгүйсэдко[...] үбһые комплексноор хуряалг[...] эмхидхэхэ гэжэ Погранична [...] директор нүхэр Финеевтэ [...] байгаа. Теэд нүхэр Финеев [...]ралтыетнай дүүргэхэбди» гэж[...] үгэһэн аад, тэрэ талмайн үб[...]ханизмын хүсөөр тармаха, [...] тушаа зохихо хэмжээ абааг[...] МТС-тэ силос даралга мүн [...]һалдуулагдахын туйлдаа [...] МТС-эй харьяата колхозууд [...] дараха түсэбөө оройдоол 5—1[...]цент дүүргээд байна.

Мүнөө колхозуудта кукуру[...]гоон эшэ намаануудаар сил[...]ралга захалба. Теэд МТС-[...] дарадаг машинанууд тон д[...] Энэ жэлдэ 500 гектарай к[...] хуряаха ёһотой Калининай [...]жэтэ колхоздо тракторна ор[...] нэгэ силосорезкэ эльгээгдээ. [...] энэ колхоздо кукуруза хуря[...] захалаад, сабшагдаһан эшэ[...]нуудые тэрэ силосорезкэ [...] хаанашье хүшхэрнэгүй.

Энэ зундаа үбһэ хуряалгые нобшо удаанаар ябуулһан д[...] Кяхтын аймагай МТС-үүд [...] колхозууд таряа хуряалгын [...]мэринүүдэй захалаашье һаа[...]жээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри[...]пые бүри хурдадхаха, машин[...]никэсэ бүтээсэ ехэтэйгээр аша[...] ёһотой.

А. Анто[...]

Ажалшадта хубсаһа саг …онь һайнаар оёхын түлөө

(Улан-Удэ городой оёдолшодой конференциһээ)

…августын 17-до, Улан-… Городой оёдолшодой конферен… …дүршэлые бүгэдын шадаба… …тухай элидхэлые Бур… …инженер нүхэр А. Ге… …хэн байна.

…оёдолшод социалистиче… …да хабаадалсажа, муу …лта туйлаа. 1950 онтой …энэ жэлдэ хоёр дахин ехэ …оёдоһон байна. Оёдолой …предприятинуудта: оёдо… …а, «Кооператор-комсо… «Труд», Чкаловай нэрэмжэ… …түүдтэ шэнэ түхеэрэлгэ …оруулагдаа. Эдэ түхеэ… …ажалай бүтээсые нилээд …, продукциин шанары… …ан байна. «Кооператор… «Труд», Чкаловай нэ… …н бусадшье олзоборил… …тельнуудэй коллективууд …энэгдэхи хахадта муу бэ… …лаа.

…предприятинуудай кол… …дунда хэрэг ажалаа …дүршэлтэй хүнүүд ни… …оо. Чкаловай нэрэмжэтэ …мастер Прыткова, «Коопе… …комсомолец» артелиин хубса… …да Борисова, Алексеева, …усадшье артельнүүдэй олон …астернууд түрүүшүүлэй тоо…

…ой оёдолой предприятинуу… …мирэдэ зарим тэды амжал… …дабашье, эдэ предприя… …үшөөл ехэ дутагдал… …гэжэ элидхэлшэ болон …гэд тэмдэглэбэ. Горпром… …өөнторгын мастерскойнууд, … артель, мүн бусадшье …н предприятинууд энэ жэ… …7 һарын түсэбые дүүргээгүй …оёдолой зарим предприяти… …айнгаа бүтээсые дээшэ… …арһань һайжаруулха түлөө …дагаа хангалтагүйгөөр … Кадрнуудые һурган хүмүү… …эргэжэлэнь дээшэлүүлхэ …предприятинуудта муугаар …ай байна. Энээнһээ боло… …бүтээсэ дээшэлэнэгүй, …шанар һайжарнагүй.

…XX съездые хүндэлэлдэ …предприятинуудта социали-стическэ мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэржэ байһан тухай, худэлмэреэ саашадань һайжаруулха тухай конференцидэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

«Кооператор-комсомолец» артелиин хубсаһа оёлгын цехые даагша Бужедеев иигэжэ мэдүүлээ:

— Ассортиментын саг үргэлжэ һэлгэгдэдэг дээрэһээ оёдолой машинанууд болон оёдолшод миин байха баатай болодог. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, оёдолшодой хэхэ худэлмэри уридшалан һайнаар түсэблэгдэдэггүй, олзоборилгын артельнууд саг соогоо материалаар хангагдадаггүй байна. Оёдолшодой ямар нэгэн хубсаһа оёжо байтар, тэдээндэ ондоо даалгабари үгтэдэг.

«Труд» артелиин худэлмэришэн нүхэр Усачёва артельдээ оёдолой выставкэ хайшан гэжэ эмхидхэһэн тухайгаа конференцидэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө.

—Выставкэмнай ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө, тэрэ выставкые хамта 200 гаран хүн хараа, — гэжэ нүхэр Усачёва мэдүүлээ.

Оёдолой фабрикын технолог нүхэр Чикаш ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ асуудал тушаа тогтоһон байна.

— Манай фабрикада 22-дохи номерой оёдолой шэнэ машина, мүн бусадшье түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Тиимэ түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгада оруулһанайнгаа ашаар манай фабрика ажалайнгаа бүтээсые 7 процентээр дээшэлүүлһэн байна. Энэ шэнэ түхеэрэлгын ашаг ехэтэй байбашье, зарим цехүүдтэмнай шэнэ түхеэрэлгэ хүсэд ашаглагданагүй. Шэнэ техникые һайнаар ашаглахын тулада хоёр халаанай ажал эмхидхэбэл зүйтэй байна гэжэ нүхэр Чикаш мэдүүлээ.

«Труд» артелиин худэлмэришэн нүхэр Патрушев ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэридөө шэнэ түхеэрэлгэнүүдые ашаглаха тухай хэлэбэ.

Конференцидэ хабаадагшад тусхай эмхидхэгдэһэн выставкэ хараа. Республикын оёдолшодто хандаһан хандалга конференцидэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абтаа.

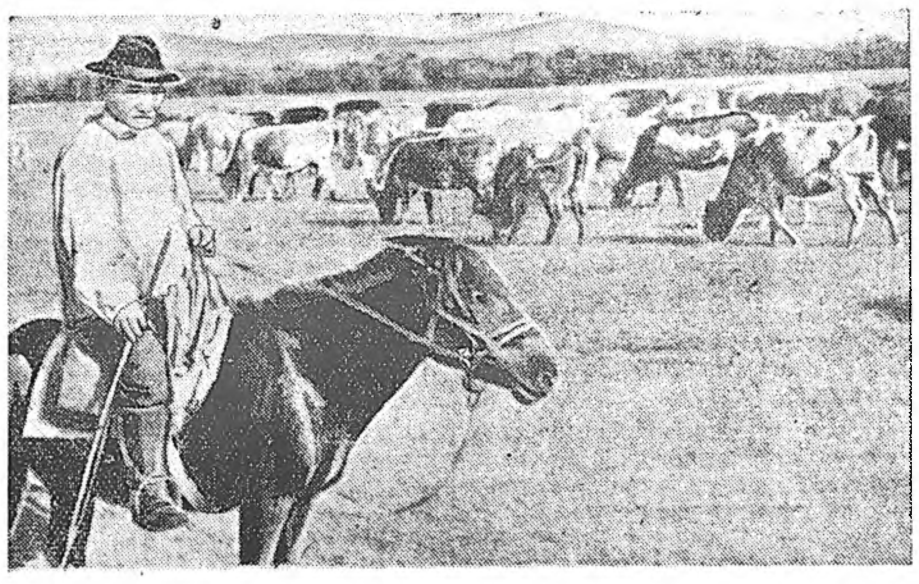
Ажалдаа һайнаар хандана

…рооо хойшо А. С. Сахаров …аймагай Ленинэй нэрэмжэ… …водо технико-осеменатораар …рилнэ. Энэ үе соогоо нүхэр …ажалай ехэхэн дүй дүр… …боложо, жэл бүри һайн ам… …дүдые туйлана. Жэшээлхэдэ, …до искусственнаар үрэжүү… …н 524 эхэ хонидһоо 693 хурь… …һан байна. Мүн энэ үе соо …рьгадые гаргадаг 96 хонид… …ра бии болгожо, 208 хурьга …юм.

…тус колхоздо һайжаруулагдаһан үүлтэрэй 700 гаран эхэ хонидой отара бии. Энэ жэлдэ тус отарын хонин бүриһөө дундаа зэргээр 3120 грамм нооһон хайшалагдаа.

Нүхэр Сахаров ороондо оруулагдаха хонидые һайнаар элдэлүүлхэ, харууһалха тушаа тусхай анхарал хандуулна. Энэшье жэлдэ хонидые искусственнаар үрэжүүлгэ һайнаар эмхидхэгдээ. Мүнөө тус отарын хонид искусственнаар үрэжүүлэгдэжэ байна. Август һарын дүүрэтэр отарын хонид булта үрэжүүлэгдэхэ юм.

О. Семейщиков.

Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша Содном Норбоев малые шадамар һайнаар бэлшээжэ таргалуулаад, ашаг шэмэень дээшэлүүлнэ. Тэрэнэй адуулжа байдаг һаамхай үнеэд мүнөө тарганууд, һү ехээр үгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Содном Норбоевич бэлшээри дээрэ үнеэдээ адуулжа ябана.

И. Денисовэй фото.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ

Үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаахаб

Хүдөө ажахые, тэрэ тоодо ниитын малажалые хүгжөөхэ тухай партиин ЦК-гэй сентябрьска болон январска Пленумүүдэй тогтоолнуудай гараһан сагһаа хойшо манай колхозой малажал дээрэ ажал худэлмэримнай бүтээсэтэйгээр ябадаг болоо, тэрээнэй ашаар малаймнай ашаг шэмэнь һураггүй дээшэлжэ байна. Колхоздомнай малажалые эрид хүгжөөхэ, ойрын хэдэн жэл соо малажалай ашаг шэмые хоёр хахад дахин ехэ болгохо арга боломжонууд бии. Мүнөө тэжээлэй һайн база байгуулха, малаа дулаан байрануудаар хангаха тушаа ехэхэн худэлмэри хэгдэжэ байна.

Манай колхоз энээнһээ урда жэлнүүдтэ бүхэли жэл соо үнеэн бүриһөө 350—400 литр һү һаадаг байһан аад, мүнөө 10 һарын турша соо 729,7 литр һаагаад, жэлэй дүүрэтэр 1000 литртэ хүргэхэ зорилготой. Колхоздомнай үнеэн бүриһөө ехэ һү һаадаг һаалишадай тоо улам олошорно. Жэшээлхэдэ, һаалишад Балсан Дамбаева, Цымжит Рабданова, Бальжима Балданова, Янжима Батуева, Б. Гончикдоржиева ба бусад арба һарын турша соо үнеэн бүриһөө 800-һаа 1476 литр хүрэтэр һү һаагаад байна. Зарим һаалишад гансахан июль һарада 250—300 литр һү һаагаа. Иимэ һүн урдань нэгэ үнеэнһээ бүхэли жэл соо һаагдадаг байгаа бшуу. Энэ жэшээ хадаа малажалые зүбөөр, культурнаар эрхилжэ, ажалдаа наукын туйлалтануудые болон түрүү арга дүршэлые шадамараар хэрэглэжэ ажаллабал, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тон ехэ арга боломжын бии байһаниие элирүүлнэ.

Би арбаад жэл соо һаалишанаар худэлмэрилнэб. Мүнөө 13 үнеэдые даажа абаад, һаажа байнхайб. Энэ жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 1700 литр һү һааха социалистическэ уялга абаһан аад, үнгэрэгшэ арбан һара соо 1569 литр һаагаад байнаб. Август һарын түрүүшын хахад соо нилээд ехэ һүн һаагдаа. Энээнһээ урда жэлнүүдтэ үнеэн бүриһөө 1400 литр хүрэтэр һаагша һэм. Энэ амжалта имагтал ажал худэлмэридөө түрүүшүүлэй баян дүй дүршэл ба зоотехническэ наукын заабари һургаалые оролдосотойгоор хэрэглэдэг болоһоной ашаар туйлаһан байнаб. Энэ жэлдэ үнеэдээ сүүдхэ соо гурба дахин һаадаг, тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлдэг болоһон байнабди. Үнеэдээ тобир тарганаар ондо оруулжа, зунай бэлшээриие һайнаар эмхидхэдэг болообди. Мүнөө үнеэдэй һүниин адуулга эмхидхэгдэнхэй.

Мүнөө манай колхозой һаалишад тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ аргын үлүү һайн байһаниие мэдэрнэ. Тугалгүйгөөр үнеэдые һаахада һаалишадай ажал хүнгэн болоно, һүнэй гараса һураггүй ехэ болохоһоо гадна, тоһолигынь 1,5—2 процентээр дээшэлнэ.

Ажахын жэлэй дүүрэжэ, малажал хүгжөөлгын жэлэй дүн гаргатар һара хахад саг үлэбэ. Энэ саг соо үнеэн бүриһөө 400-гаад литр һү һааха шэнэ социалистическэ уялга абанаб. Энээниие дүүргэхэ арга боломжо бии. Гансахан июль һара соо үнеэн бүриһөө 346 литр һү һааһан байнаб.

Энэ шэнээр абаһан социалистическэ уялгаяа партиин XX съездын хүндэлэлдэ зорюулнаб.

Мыдыгма Чимитова, Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Сатирын булан

Боргойн талын уужам лэ хада ээллэнэ

Архи уу ууһаар һэлхэнтэшэһэн шоуртай, соохор мэдээндээ ороһон нэгэ ута шара хүн столоһоо гаража, элэг тэлэгхэн гэшхэлһээр ашаанай машинада ошоод, кабина руунь тонгорноошоно.

— Эгээ энэ хүйхэр хаана ошохонь гээшэб, машинаяа яажаш ябуулха юм ааб даа, — гэжэ эндэ байгшадай нэгэн һапаагаа зобоно.

— Яагаад орхихо һэм, ганса мүнөө бэшэ, ябадагаараал ябана гээшэ. Танинагүй гүш, энэшни үнөөхи манай тэрээгүүр малшадта кино харуулһан нэрэ зүүгээд, зоргоороо архидажа ябадаг аймагаймнай культурын таһагай киномеханик Николай Третьяков гээшэл, — гээд доро зүрхэтэ нэгэниинь дуугарна.

Энэшни энэ гэлэй. Теэд энэ шал һогтуу механигаар жолоодуулһан машина жалжагы сахаригтал харгын энэш захада, тэрэш захада гаража ябажа гүйлгэнэ. Боргойн тала уужам даа: харгышьегүй газараар табилуулаа һаа, машина һаатуулха хонхор ёнхор нүхэнүүд байхагүй.

Һогтуу механигай нюдэн бүрүүлтэжэ, юумэ обёорхонь бэрхэ болобошье, айдар механик даражал мэдэнэ. Ашаанай машинын ябадал нюдэ далдирма түргэн боложо, ялхи шулуунууд дээгүүр наярна, түерпэ. Шэрэжэ ябаһан киноаппарат, мотор болон хайрсагтай лентэнүүдынь хэлэгүйл хадаа тэсээ, машинын хоорбо уужам лэ гэжэ «ёохордоо, дэбхэрэлдээ» юм аабза. Зүгөөр тэндэ хүн һуулсаһан байгаа һаа, гэмтээгүйдөө үрдиһүү гээд, үни хада һүрэжэ бууха һэн.

Уданшьегүй, Боргойн совхозой 1-дэхи фермэ бии боложо, соохор мэдээндээ ябаһан жолоошомнай «агта машинаяа» татангүй табилуулна. Татаатай байһан аргамжа бүтүү хоорбодо тороод таһаршаба, яаралгүй ябаһан ямаан шашхаад харайшаба, талын ганса сэргэ хоорбын углууда сохюулан, «тас» гээд хухаршаба. Газаа байһан зонууд галзуурһан шофёрой машинаһаа айжа, гэртээ гүйлдэн орожо хоронод.

Аяар холын малшадые айлгаба, хүлгөөбэшье, адагынь кино харуулжа хүхеэнэ аа бы гэхэдэ, тэлэфжэ эхилһэн Третьяков машинын хоорбо соогуур моторойнгоо «ёохордожо» эбдэрһые мэдэмсээрээ хамараа дээрэ үргөөд, хашажа, сэсэрхэжэ оробо.

— Хаанаһаа кино хараха гэжэ үймэбэт, гэртнай бага, зон багтахагүй, халуун байна, 2-дохи фермэдэтнай ошохом, тэндэ һэрюун байха, —гэжэ һүүлэй һүүлдэ дээрэ дээрэһээнь хэлээд, машинадаа һуумсаараа баруулжаа табилуулба. Теэд тэрэ «һэрюун» 2-дохи фермэдэмнай хүрэжэ кино харуулһан юумэгүй, харин туласа гүйлгэжэ ошомсоороо, машинаяа гэнтэ Зэдэ тээшэ залажа, хаарбаза хүрэтэр ерээд, тэрээнэйнгээ саада бэеэ байхадань, халба һүрэн һөөргөө эрьежэ, совхозой центр шэглүүлэн «соёрошоо» һэн.

Кино харахые хүсэгшэд урмаа таһархын ехээр таһараа бэлэй. Эдэ холын малшадые Зэдын аймагай культурын таһагай механик Третьяков хэды болотор наадалха, мэхэлхэ юм хаб?

Н. Цыбенов,
Б. Бадараев.

Һурагшадай аяншалга

Улан-Удын 27-дохи һургуулиин һурагшад һуралсалай жэлэй бүри дүүрээдүй байхада түрэл хизаарараа туристска аяншалга хэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Тэдэнэр географиин багша Э. Н. Миник гэгшэтэй харгынгаа маршрут зохёоһон байна.

— Һурагшаднай аянда гараха үдэрөө ехэл хүлеэжэ ядадаг һэн, — гэжэ тус аяншалгын хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Миник хөөрэнэ. — Тиин һурагшадай һүүлшын экзамен үгэхэтэй сасуу, бидэнэр туристска аяншалгада пароходто һуугаад, Мурзино пристань хүрэтэр ошоо һэмди. Тус пристаньдэ хүрэхэдөө һурагшад пароходһоо буугаад, Байгалай эрьедэхи Степной дворец гэжэ тосхон хүрэтэр ябагаар ошоо һэн.

Тус тосхоной һурагшад ерэһэн үхибүүдые халуунаар угтаһан байгаа. Эдир туристнууд эндэ тус тосхоной түүхэ тухай мэдэжэ абаһан байха юм.

Тэрэшэлэн эдир туристнууд Исток тосхоной загаһашадта айлшалан ошоһон юм. Тэдэнэр загаһашадтай хамтадаа Байгал далай дээгүүр тамарһан, загаһа барихадань туһалалсаһан байна. Мүн загаһашадай дуу дуулахыень, һонирхолтой юумэ хөөрэхыень шагнаһан байгаа.

Эдир туристнууд Посольск тосхондохи музей, мүн загаһанай завод хараа. Тэрэшэлэн тэдэнэр Каменск тосхондо ошохо зуураа, ангай питомнигые илангаяа һонирхожо хараһан байна.

Мүнөө һурагшад холын аяншалгаһаа хүхюун соготойнууд бусажа ерээ.

Т. Иванов.

Байгалай эрьеэр...

☆ ☆

(Замай тэмдэглэлнүүд)

☆

…н тунгалаг зунай үглөө… …-Кударын аймагай центрһээ …шоо арбаад модо ябаад, би… …дабаанай оройдо гарахада, … шэнгэхэн манаар хушагда… …хэ номин Байгал далай угта… …лайн саадахи һүртэ ехэ орьёл …уд нюдэнэй үзүүртэ хүхэрэн …на. Бидэнэрэй аяншалааша …аргын хоёр талаар буртаг …й, бүшмэг һайхан тариалан …ржа, хүльбэрэн хүдэлэн бай… …э номин далайдал алди дол… …Энэ уужам тариалан, сабша… …талмайнууд дээгүүр хүсэтэ …нуудай хүнхинөөн хуряалгын …ажалай бусалжа байһаниие …нэ. Тэрэшэлэн хартаабха, ка… болон бусад ургамалнууд …деэшэжэ, хүнэй нюдэ баяр… Эдэ бүгэдэ Байгал шадарай …ар гоё байгаалиие шэмэжэ, …е үзэсхэлэн һайхан болгоно.

…йда дүтэлхэ бүри һэбшээтэй, … Уданшьегүй Байгалай эрье… баруулжаа, зүүлжээ һунаһан …ехэ һуурин газар үзэгдэбэ.

…э тосхониие «Оймур» гэжэ …г. Эндэ Хрущевой нэрэмжэтэ … Дубининска загаһанай за… …аһа барилгын моторно стан… …аг юм. Манай аймаг тариан- малажал хүгжөөхэһөө гадна, …барилгын ажал эрхилдэг. Ду… …ка загаһанай завод манай …доторхи загаһанай промыш-… …ин эгээн ехэ предприяти… …ой, — гэжэ партиин Байкало… …н айкомой пропаганда ба …н таһагые даагша нүхэр …н хэлэнэ.

…нска загаһанай заводой …н дэргэдэ жолоошо маши… …гсообо.

…оро соо хүн зон олон: зага… …водой, загаһа барилгын мо… …станциин хүтэлбэрилэгшэд, бригадирнууд болон мэргэжэлтэд сугларанхай. Тэдэнэр загаһа барилгын ябаса тухай хэлсэхэ зуураа, дутуу дунданууда дары усадхаха хэмжээнүүдые хараалжа байба.

— Загаһанай промышленностиин предприятинуудай хангалтагүй хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэһэн баримтанууд манай Дубининска загаһанай заводтошье сэхэ хабаатай байна, — гэжэ тус заводой директор Иван Тихонович Пестеров тэмдэглээд, — загаһашадай дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин муугаар табигдаһан, байра байдалаар загаһашадай хүсэд хангагдаагүй, хүдэлмэришэдэй дутамаг, ажалай эмхидхэлэй һула ба олзоборилгын техникые хүсэдөөр ашаглажа шадаагүй дээрэһээ загаһа барилгын хахад жэлэй, мүн июль һарын түсэбые манай завод дүүргээгүй байшоо. Гэбэшье, заводой болон аймагай колхозуудай загаһашадай дунда түсэбөө һара бүри дүүргэдэг зарим түрүү бригаданууд бии. Тэдэнэй эрхим дүй дүршэлые согсолжо, бусад бригадануудта нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй,—гэжэ тэрэ нэмэбэ.

Энэ зүблөөн удааншье болобогүй. Загаһанай заводой, загаһа барилгын моторно станциин хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд загаһашадай дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ ба бусад олон асуудалнуудые шиидхэхэ зорилготойгоор тарабад.

* * *

«Комсомолец» гэжэ бишыхан катер «Оймур» тосхонһоо хөөһэтэй долгинуудые дороо эбхэн тамарба.

—Энэ катерээр Дубининска загаһанай заводой долоон пунктнуудые дууһан ябажа, загаһашадай ажал хэрэгые харабабди. Мүнөө контородо һуужа байха саг бэшэ. Август хадаа загаһа барихада эгээл таатай хаһа юм. Энэ һарада загаһа барилгын жэлэйнгээ түсэбые гол түлэб дүүргэхэ һанаатайбди. Энэ шухала асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада хамаг хүсэеэ элсүүлхэ, байһан техникэеэ зүбөөр ашаглаха, ажалые һайнаар эмхидхэхэ байнабди. Мүнөө үедэ аймагай загаһа барилга дээрэ 6 катер, 58 моторно онгосо, һэлюуртэй 40 онгосо ашаглагдана. 800 гаран загаһашад хүдэлмэрилнэ. Дубининска загаһанай завод аймагай колхозууд болон заводой загаһашадые губшуураар, бусад зэр зэмсэгүүдээр хангахаһаа гадна, тэдэнэй тушааһан загаһа болбосоруулжа, гүрэндэ тушаадаг юм, —гэжэ заводой директор Иван Тихонович Пестеров хөөрэнэ.

— Мүнөө али пункт ошохомнайб? —гэжэ бидэнэрэй асуухада:

—«Северный» шэглэжэ ябанабди. Тэндэ загаһашад олон, хамта хоёр зуугаад хүн ажаллана,—гээд Иван Тихонович баруун хойто зүг тээшэ зааба. Загаһашадай олон тоото майхануудай сайбалзахань холоһоо харагдана. Баргажанһаа бууһан һэрюун һалхин үдэшэ тээшэ намдажа, далайн долгинуудые аалихан үлгыдэнэ. Оршон тойрон хон жэн. Хаа ганса баржа шэрэһэн пароходууд бүүр-түүр харагдаад лэ далайн нюрганай далда ороно.

Энэ катерай наһажаал капитан нүхэр Суворов загаһашадай байра тээшэ үе үе болоод лэ дурамаар харана. Загаһашадай губшуурнуудаа онгосонуудтаа ашахань, пунктын дүтэлхэ бүринь элихэнээр харагдана. «Катерай» эрьедэ дүтэлжэ дохёо үгэхэдэнь загаһашад далайда гарахаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ. Уданшьегүй 12 бригаданууд 12 онгосонуудые энэ катерта шэрүүлэн далай руу ошобо.

Тэдэнэй хайша яараһаниинь одоошье ойлгосотой болобо даа. Хахад часай саанахана хон жэн байһан далай дээрэ шэмээтэй, шууяатай, хүхюун болобо. Заводой, мүн колхозуудай моторно онгосонууд таршаганалдажа далай руу урилдаһан шэнгэ зэргэшэн дабхинад. Катернуудта шэрүүлһэн һэлюуртэй онгосонуудай колоннонууд хойно хойноһоон субажал субажал байна. «Комсомолец» катер тэдэнэй забһараар шуран хурдаар, уян зохидоор годирон онгосонуудаа шэрэн гаража, улам саашаа, загаһатайшаг газарые бэдэрһээр эрьеһээ холодоһон байгаа. Энэ колоннодо ябалсаһан бригадир Александр Гинеев губшамаар газараа тодолжо гараа үргэнэ.

Губшажа эхилһэн нүхэдэйнгөө байһан газарһаа яһала холо ошожо «Комсомолец» үлөөшэ онгосонуудые далайда орхёод, гэдэргээ бусана. Энэ катер үүрэй толоноор загаһашадтаа дахин ошожо, тэдэнээ суглуулжа байрадань асарха уялгатай байба.

Далайһаа бусаха замдаа Байгалай «абари зан», загаһашадай ажабайдал тухай тобшо тэды дуулаха һанаатай капитан Суворовто хандабабди.

—Хөөрөөдшье орхихоор тиимэ һүрхэй юун байхаб даа,—гэжэ тэрэ дааругаар эхилнэ,—арад зондо үни хада мэдээжэ болоһон алдарта Байгал юм бэзэ. «Сарма», «Верховик», «Баргажан», «Култук» гэһэн олон ондоо һалхинуудые дуулаа бэзэт? Эгээл эдэ һалхинууд Байгалай «абари зангые» хубилгадаг юм. Һалхинай шэглэлһээ, мүн уһанай температураһаа боложо загаһанууд нэгэ һаа эрье тээшэ тэгүүлдэг, үгышье һаа гүнзэгыдэ ородог юм. Эндэ һалхин заримдаа мэдэгдэхээр бэшэ, заримдаа туйлай ехэ хүсэтэйгөөр үлеэдэг гээшэ. Далай дээрэ «Сарма» буубал, илангаяа аюултай. Энэ һалхин галзуу доһхоноор шуяан ерэжэ, далай айхабтар ехээр долгилдог, кораблинуудай мачта эбдэдэг, загаһашадай онгосонуудые, томохон катернуудые уһанай оёор руу шэнгээдэг.

—Загаһашадай губшажа ябахада аймшагтай ушарнууд али олон тохёолдодог даа. Гэбэшье, Байгалай загаһашад улам эбтэй, улам эрэлхэг дорюун, хатуу зүрхэтэй боложо, нугаршагүй зориг, гайхамшаг баатаршалга гаргажа аюултай һалхинтай тэмсэдэг заншалтай.

—Мүнөө Байгалай загаһашад моторно онгосонуудаар бүрин хангагдажа байна. Моторно онгосын булюу һайниинь юуб гэхэдэ, загаһашадай хүшэр хүндэ ажалые яһала хүнгэдхэдэг байна. Моторно онгосоор ажалладаг загаһашад катерые хүлеэжэ байлтагүй һанаһан газартаа ошохо, губшалгын үедэ түргөөр маневр хэхэ, тэрэшэлэн шанга һалхинай буубал эрье тээшээ бушуухан ябажа хүрэдэг юм. Иимэ онгосонуудаар загаһа барилгын бригадануудые бултыень хангабал һайн лэ байгаа даа,—гээд Суворов уриханаар энеэбхилбэ.

* * *

Зунай һүни үнгэржэ, хонгор арюухан үглөө мандаба. Наран һаяхан гараад, газарые үлэ мэдэг шарана. Далайн эрье шадар шингэй үнэр анхилна. Эгээл энэ үедэ загаһашадай далайһаа бусажа ябахань харагдана. Тэдэнэр ехэл хүхюутэй соготой, дуу дуулалдана.

Алдарта Байгал арюухан далай,
Бурядайм жаргалые суурхажа
байнаш,
Эбхэрыш, эбхэрыш Байгалай
долгин,
Эрьедэш ябанам, дуулажа
шамаяа, — гэһэн дуунай аялга үглөөнэй тунгалаг агаарта элихэнээр зэдэлнэ.

...Тугаархана далайда ябаһан хэдэн арбаад онгосонууд загаһа тушаажа абадаг «Северный» гэжэ пунктын дүүжэн харгын захаар зэргэлэнхэй байбад. Загаһашад үнэхөөрөөшье баян олзотой ерэһэн байгаа. Хүдэр солбон хүнүүд модон тагуудаа омулёор дүүргэжэ, складай шэгнүүр тээшэ яаралтайхан субанад. Эрхимлэһэн бригаданууд тус тустаа 10—12 центнер загаһа тушаана.

Энэ аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой загаһашадай байраһаа ерэһэн онгосонууд дээрэ дала тухай наһатай хоёр буурал үбгэд һууна: нэгэнь баржагар улаан шарайтай, бүдүүн, нүгөөдэнь маряа багатай, бүхэгэршэг хүн. Тэдэнэрэй залуушуулһаа дутуугүй, абьяастай шангаар ажаллахань гайхалтай.

Эдэ үбгэд хүдэлмэриин наһанһаа үни хада гаранхай. Гэбэшье, ажал хүдэлмэри болоходо гэр бараандаа налайжа һуудаггүй, харин улам хүнгэн боложо, колхоздоо шадал соохоноо туһалха гэжэ оролдодог байба. Июльскэ Пленумэй тогтоолые уншахадаа үбгэд-патриодуудай зүрхэндэ залуугай зориг ороһон байгаа. Тэдэнэр дүй дүршэлтэй хуушанай загаһашад туладаа залуушуудта һайшаалта зүбшөөлнүүдые үгэхэһөө гадна, шадал зэргээрээ ажаллана.

* * *

Дубининска загаһанай заводой эгээн ехэ пункт болохо Энхалук тосхон айхабтар гоё газарта һууринжанхай юм. Эндэ зуугаад үрхэтэ айлнууд, үйлэдбэриин олон барилганууд, цехүүд, хоёр зуугаад хүнэй багтаамжатай клуб, 7 мянган номой фондтой библиотекэ, амбулатори, һургуули, мүн бусад барилганууд бии.

Үндэр хуһа, үдхэн набшатай уляангир модоной хоорондуур майхан гэрнүүд татаатай. Тэдэ мододой һүүдэртэ тэбхэр столнууд. Үдэрэй эдеэлэлгын үе. Залуухан повар сэбэрхэн ведро сооһоо загаһанай халуухан шүлэ аягална. Удаань үгэрсэ, помидор, һонгино, хүрин шаргал хилээмэ, дабһалагдаһан омуль гар-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Узбенскэ ССР. Ферганска областиин «Сталинабад» гэжэ колхоздо хүдэлмэрилдэг трактористнуудые культурно-ажаһуудалай талаар хангалга һайнаар табигданхай. Тракторна бригадануудай полевой стануудта библиотекэнүүд, радиоприёмнигууд бии. Тэндэ үдэр бүри шэнэ газетэнүүд абаашагдадаг юм. Механизаторнууд үдэр соо гурба дахин халуун эдеэ абадаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоёрдохи Бувайдинска МТС-эй № 13 тракторна бригадынхид эдеэлжэ байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Велосипедээр урилдаан үнгэргэгдэбэ

Велосипедээр «Буревестник» гэжэ һайндуранай спортивна обществын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөн һаяхан дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ эхэнэрнүүдэй дундаһаа 15 километрын дистанциие 27 минута 33 секунда соо ябажа гараһан нүхэр Ещенко түрүү һуури эзэлбэ. Энэ хадаа машинын харгыгаар шэнэ республиканска рекорд туйлаба. Хоёрдохи һууриие — Нечаева, гурбадахи һууриие — Комедина гэгшэд эзэлээ. Эрэшүүлэй дундаһаа Леонид Бурдников 25 километрын дистанциие 41 минута, 54 секунда соо гаталжа, минута хахадаар республиканска рекордые нэмээбэ. Мүн тэрэ нэгэдэхи спортивна разрядай нормые дүүргээ. Хоёрдохи һууриие Лев Давыдов, гурбадахиие — Ведерников гэгшэд эзэлээ.

Тэрэшэлэн командын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ республиканска больницын коллектив 1-дэхи, гүрэнэй типографи — 2-дохи, инфекционно больницын коллектив 3-дахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор нүхэд Бердников, Ещенко, Давыдов гэгшэд республиканска рекорднуудые туйлажа, 1-дэхи спортивна разрядтай болобо.

Л. Бобыкин.

Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын артистнар Сахалинда ошоод байна

ЮЖНО-САХАЛИНСК. Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын коллектив эндэ гастрольдо байна. Эдэнэр арбаад үдэрэй туршада городой ажалшадта 14 оперно болон балетнэ зүжэгүүдые харуулаа. Тэрэшэлэн Корсаков, Долинск городуудай ажалшадта зүжэгүүдые харуулһан байна. Эндэхи ажалшад илангаяа А. Даргомыжскиин «Русалка», П. Чайковскиин «Хүн шубуута нуур» гэһэн оперо болон баледые ехэтэ һонирхожо хараа.

Мүнөө тус театрын коллектив М. Фроловой «Энхэ Булад баатар» гэжэ оперые бурят-монгол хэлэн дээрэ найруулжа табиха гэжэ бэлэдхэнэ. Энэнь Улан-Удэ городой ажалшадта сезоной эхилхэдэ харуулагдаха юм.

Н. Моторин.

Шүүбэри түлэгдэнэ

Улан-Удын 301-дэхи центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжын (1954 ондо гаргагдаһан) нэгэдэхи тиражаар ажалшадта шүүбэри түлэжэ эхилбэ. Түрүүшын дүрбэн үдэрэй туршада тус касса 160370 түхэригэй шүүбэри түлөө. Гадна, зуун түхэригэй нэгэ облигацида арба мянган түхэригэй, 25 түхэригэй хоёр облигацида арбаад мянган түхэригэй шүүбэри тудаа. Эдэ тудаһан 25 түхэригэй облигацинуудта арба мянган түхэригэй дүрбэнэй нэгэ хүбинь түлэгдэхэ юм.

В. Михайлов.

Байгалай эрһеэр...

(Түгэсхэл)

гажа загаһашадта табина. Тэдэнэрэй эдеэлһэнэй удаа тус пунктые даагша Амбросий Иванович Кравченко бишыхан хөөрэлдөө үнгэргэбэ.

—Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленум промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудта бии байһан горьтой дутагдалнуудые шүүмжэлхэ зуураа, загаһанай промышленностиин предприятинуудташье нилээд ехэ дутагдалнууд бии гэжэ зааһан юм. Энэ дутагдалнуудые зайсуулхын тула манай хэхэ ажал ехэ, — гэжэ тэрэ эхилнэ. Урдаа табигдаһан зорилгоёо эрхимээр дүүргэхэ, Эхэ орондоо һайн шанартай загаһа үгэхэ нангин уялгатайбди. Манай аймагай загаһа барилгын колхозуудай түрүү бригаданууд абаһан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, «Байкал» колхозой нүхэр Степановай бригада үнгэрэгшэ һарынгаа түсэбые 100 процент дүүргэжэд, түсэбһөө гадуур 30 центнер эрхим шанартай загаһа гүрэндэ тушаагаа. Иимэ амжалтануудые Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Петр Павлович Живоглядовай бригадынхид туйлаба. Манай заводой загаһашадай дунда нүхэд Шадрин, Симухин, Балдаков гэгшэдэй бригаданууд түрүү зэргэдэ ябалсана.

—Загаһанай заводой, мүн колхозой загаһашадай зарим бригадануудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар. Тэдэ дутагдалнуудые таанар бүгэдөөрөө мэдэнэт.

— Алдарта Коммунистическэ партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ советскэ гражданин бүхэн өөрынгөө ажаллажа байһан участок дээрэ үйлэдбэриин эрхим амжалтануудые туйлана. Энэ хадаа дүлэтэ советскэ патриотизмын үльгэр жэшээ мүн. Манай түрүү загаһашадай шэн габьяата ажалшье энээниие эли тодоор гэршэлнэ. Түрүүшүүлэй жэшээгээр шэнэ амжалтануудай түлөө барандаа тэмсэе,—гээд Амбросий Иванович загаһашадые уряална.

Загаһа барилгын ерээдүйн хүгжэлтэ тухай, промышленна болон коммунальна шэнэ барилганууд тухай, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха тухай, шэнэ арга методүүдые, түрүү техникые дүүрэнээр хэрэглэхэ тухай тэдэнэр удаан хөөрэлдэбэ.

Энэ һонирхолтой хөөрэлдөөнэй үедэ наука тухай олон дахин хэлсэгдээ. Загаһашадай урда парти, правительствын табиһан харюусалгатай зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ наука тэдэнэртэ ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Гэбэшье, загаһанай промышленностьда научна туйлалтанууд багаар нэбтэрүүлэгдэнэ гэжэ загаһашад хэлсэнэ. Бодоод үзэхэдэ загаһашадай эдэ ажаглалтанууд тон зүб байна. Байгал дээрэ загаһа барилгын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ тушаа «Лиственичная», «Большие коты», мүн бусад Байгал шадарай научна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд биратай юумэ хээгүй байһаар. Загаһа барилгые нилээд ехэдхэхын тулада научна приборнуудай хүсөөр загаһа бэдэрхэ, электрын хүсөөр загаһа бариха, тэрэшэлэн загаһа үсхэхэ асуудалнуудые ойрын сагта шиидхэхэ хэрэгтэй.

Р. БАЛДАНОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Уласхоорондын түгшүүрилые һулаууулха шухала алхам

Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооե 1955 оной декабриин 15 хүрэтэр 640 мянган хүнөөр хорооxо тухай Советскэ Правительствын гаргаһан шиидхэбэри дэлхэйн зоной дунда угаа ехэ һонирхол үүсхээ. Эб найрамдал тухайда советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэдэг үгэнүүдэй бодото хэрэгһээ алгасадаггүй байһыень дэлхэйн зон үшөө дахин хаража үнэншөө.

Дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудай Толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай Н. А. Булганинай хэһэн элидхэл тушаа СССР-эй Верховно Соведэй гаргаһан тогтоол дотор иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: Советскэ Союз эб найрамдалай, уласхоорондын хани харилсаанай, уласхоорондын түгшүүрилые һулаууулха политика ябуулдаг байгаа, саашадаашье ябуулха, хэлсээнүүдые хэжэ, уласхоорондын тон шухала асуудалнуудые эб найрамдалай гуримаар шиидхэлгын аша туһада гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэхэ ябадал туйлаха байна. Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хуряаха ба тооень хорооxо асуудалнууд гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэлгын оршон байдал тогтоохо хэрэгтэ тон шухала удхашанартай байһаниинь лабтай.

Баруун гүрэнүүдэй һанал бодолые хараада абалсан, майн 10-да Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнуудынь буу зэбсэгүүдые хуряаха асуудал шиидхэлгын шухала үндэһэ һуури болоно. Эдэ дурадхалнуудта баруун гүрэнүүд үнэндөө харюу үгөөдүй байһаар. Тиибэшье һаань, уласхоорондын түгшүүрилые саашаданъ һулаууулхын аша туһада зорюулжа Советскэ Союзнай өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые хорооxо тодорхой алхамуудые хэһэн байха юм. Австритай баталһан гүрэнэй договортой зохилдуулан Австриһаа гаргагдаха сэрэгүүдэй тоогоор Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоо хороогдохонь гэжэ июлиин 31-дэ соносхогдоһон байгаа. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тооե 640 мянган хүнөөр хорооxо гэһэн Советскэ Правительствын шиидхэбэри тухай ТАСС-эй мэдээсэл августын 13-да тунхаглагдаа.

Советскэ Правительствын шиидхэбэри тушаа мэдээсэлнүүдһээ харахада, уласхоорондын түгшүүрилые һулаууулха зорилгоор Советскэ Союзай хэһэн шэнэ алхамые бүхы дэлхэйн арадууд тон ехэ баяртайгаар угтаа. «Буу зэбсэгүүдые хороохын тулада дүрбэн гүрэнэй правительствонуудай саашадаа хэхэ ябуулганууды тодорхойлхо арга боломжо элирүүлхыень гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудай Толгойлогшонорой үгэһэн директивэнүүд соо дурадхагдана. Мүнөө Советскэ Союз өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооե хорооxо тухай соносхожо, хамагһаа түрүүн тиимэ хэмжээ абаад байна. Баруун гүрэнүүд мүн тиимэл хэмжээнүүдые абаха бэзэ гэжэ арадууд найдаха эрхэтэй» гээд Хитадай «Женьминьжибао» газетэ бэшэнэ.

Баруун гүрэнүүд уласхоорондын түгшүүрилые саашаданъ һулаууулха зорилгоор СССР-эй жэшээе халан абаха ёһотой гэһэн эрилтэнүүд Советскэ Правительствын шиидхэбэритэй дашарамдуулагдан хилын саана улам ехээр табигдажа байнхай. Жэшээнь, английска лейбористнуудай орган—«Дейли Геральд» гэдэг газетэ тиимэ эрилтэ табина. «Советскэ Союз зам заажа үгөөд байна ха юм, ондоо гүрэнүүд энэ замаар юундэ ябанагүйб?» гэһэн зайлашагүй асуудал гарана гэжэ шведскэ «Стокгольмс-тиднингэн» газетэ тэмдэглэнэ.

Советскэ Правительствын шиидхэбэриие бүхы дэлхэйн хэблэл һайшаан угтаа. Баруун оронуудай буржуазна газетэнүүдшье энээниие — «зоригжуулмаар» шиидхэбэри, этигэл найдабари бэхижүүлхэ ябадалда туһалхаар «зүб алхам» гэхэ мэтээр нэрлэнэ. Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хорооһон ябадалые «горьтойхон алхам» мүн гэжэ США-гэй гүрэнэй департамент Даллесаар дамжуулан һайшааһан байна.

СССР-эй шиидхэбэри тушаа иимэ хандалгые тайлбарилан, австралийска «Меркурий» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооե хорооxо тухай шиидхэбэриие—уласхоорондын түгшүүрил һулаууулха хэрэгтэхи үшөө нэгэ алхам мүн гэжэ баруун оронуудай һайшаангүй байха арганьгүй». Советскэ Союзай хэһэн алхамай үнэхөөрөө эб найрамдалай удха шэнжэтэй байһан тушаа ямаршье ажаг һэжэг гараха ёһогүй. Гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэхэ ябадал бэхижүүлгэдэ туһалха гэжэ Советскэ Правительствын оролдодогынь энэ шиидхэбэри дотор эли тодоор харагдана.

Тиигэбэшье, баруун оронуудтахи хэблэлэй зарим органууд Советскэ Правительствын шиидхэбэриие пропагандистска ябуулга мүн гэжэ сэгнэхэ һэдэлгэ гаргана. Гэхэ зуура, зарим шэнжэлэгшэдэй худал үгэнүүд ба хорото һанаашалгануудынь Советскэ Союзай тодорхой хэрэг ябуулгаар буруушаагдана. Советскэ Правительствын шиидхэбэри «хүйтэн дайнай» тала баригшадай дунда мэгдүү ябадал тохёолдуулаа» гэжэ германска «Берлинер Цейтунг» газетэ бэшэнэ. Советскэ эб найрамдалта политикые мэдэрхэ зуураа, тэрээниие «Советскэ Союзай һула байһанай тэмдэг» гэжэ тайлбарилха һэдэлгэ гаргадаг, тиигээд СССР-ые хашаха ябадалаа улам шангадхаха эрилтэ табидаг баруун оронуудай пропагандистнуудые Советскэ Правительствын шиидхэбэри мухардалгада оруулаа.

Тэдэнэй иимэ баталамжануудай энеэдтэй тэнэг байһаниинь эли. Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хорооxо асуудалаар бусад гүрэнүүдтэ жэшээ харуулан, Советскэ Союзнай уласхоорондын эб найрамдал бэхижүүлхэ тодорхой зам заажа үгөө.

Августын 29-дэ Нью-Йоркдо сугларжа зэбсэгүүдые хуряаха асуудал хэлсэхэ ООН-эй комиссиин подкомитедэй хүдэлмэридөө амжалта туйлаха ябадалдань Советскэ Правительствын шиидхэбэри нилээд туһалха байха гэжэ хилын саанахи хэблэл онсолон тэмдэглэнэ. Советскэ Правительствын шиидхэбэри «бата бэхи эб найрамдал хангаха гэһэн этигэлые, зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар агууехэ гүрэнүүд үгэеэ ойлголсожо шадаха байха, тэрэнь арадуудай хүзүүн дээрэ бууһан хүндэ хохидолые хүнгэдхэхэ гэһэн найдабариие бэхижүүлнэ» гэжэ норвежескэ «Моргенпостен» газетэ тэмдэглэнэ. «Советскэ алхам ерээдүйдэ болохо уласхоорондын уулзалгануудта аятай һайн нүлөө үзүүлхэ байха» гэжэ французска баруунай тала баридаг «Орор» газетэ бэшэнэ. СССР-эй эб найрамдалда дуратай үүсхэлые уласхоорондын түгшүүрил улам саашадаа һулаууулха ябадалда туһалха гэһэн этигэлтэйгээр баруун гүрэнүүдэй зүгһөө угтаа һаань, тиимэ хэлсээнэй хэжэ шадагдаха байһаниинь дамжаггүй.

Гүрэнүүдэй хоорондын этигэл найдабари ба үгэеэ ойлголсохо ябадалые бэхижүүлгэ—мүнөө сагай тон шухала зорилго болонхой. Советскэ Союз дээдэ зэргын энэ уг зорилго бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ сэхэ шууд хараа баримталдаг байһанаа үшөө дахин харуулаа.

Индонезийскэ республикын 10 жэлэй ой

Индонезиие республика болгон соносхоһоор арбан жэлэй ойе индонезийскэ арад августын 17-до тэмдэглээ. Индонезиинхид арбан жэлэй урда тээ хангаһан энэ илалтаяа гадаадын колонизаторнуудта эсэргүү олон жэлэй, угаа шанга тэмсэл соогуур туйлаһан байна. Гэхэ зуура, голландска колонизаторнууд, американска ба английска монополистнууд Индонезиин байгаалиин баялигуудые тонохо, дээрмэдэхэ зуураа (дэлхэйдэхи нефтиин запасуудай гурбанай нэгэ хуби шахууль Индонезидэ байдаг. Энэ орон дотор туулган, түмэр, шухала металлнууд элбэг юм. Индонези каучук, хинин гэхэ мэтые ехээр үйлэдбэрилдэг газар болоно), тус орон доторхи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй амжалтатайгаар ябуулагдажа байһанда дурагүй байна.

Индонезиие саашадаа эзэмдэн дарлаха гэжэ оролдон, гадаадын колонизаторнууд һаяхан тогтоод байһан түрүүшын жэлнүүдтэнь энэ залуу республикада эсэргүү зэбсэгтэ интервенци хэһэн юм. Тэгшэ эрхэгүй хэдэ хэдэн хэлсээнүүд Индонезидэ баадхагдаһан байгаа. Жэшээнь, республикын бээ дааһан байдалые хизаарлаха, ороной экономикодо гадаадын монополинуудай зонхилхы эрхэтэй байлгые үлөөхэ гэһэн хэлсээндэ гар табихыень 1949 ондо болоошо конференци дээрэ баадхаа бэлэй. 80 миллион зонтой индонезийскэ арадай эрид шууд эсэргүүсэлтэ хэһэнэй ашаар, тус хэлсээн үнгэрэгшэ жэлдэ хүсэеэ гээһэн юм. Тиибэшье, колониальна эзэрхэлгын үлэгдэлнүүд Индонезидэ мүнөө хүрэтэр бии байдаг.

Экономикын талаар Индонезиин правительствын ба арадай үмэнэ шухала зорилгонууд табигданхай. Индонезиие — түүхэй эд гаргажа абаха баян газар гэжэ тоолодог гадаадын монополистнууд энэ ороной национальна промышленностиин хүгжэлтые зорюута һаатуулдаг байгаа, тэрээнһээ боложо промышленностинь мүнөө болотор хүгжэлтэ багатай байһаар. Һүүлэй хоёр жэл соо засаг барижа байһан Састроамиджойин правительство экономическа байдал тогтонижуулхын, промышленностяа хүгжөөхын ба арадай байдал һайжаруулхын тулада шухала хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлээ. Гэбэшье, президент Сукарнын тэмдэглэһэнэй ёһоор, национальна промышленностиие эмхидхэн байгуулха ябадал—мүнөөшье индонезийскэ арадай ажабайха гү, али үхэн хосорхо хэрэгые шиидхэхэ асуудал байһаар. Энэнь ойлгосотой. Юундэб гэхэдэ, гадаадын капитал Индонезиин экономикодохи бүхы гол газарнуудые гартаа барижа байна бшуу.

Индонезийскэ республика национальна бэеэ дааһан байдалай замда ороод, гадаадын политикын талаар ехэ амжалтануудые туйлаа. Бусад оронуудтай харилсаа холбоо тогтоолгын талаарнь абабал, Индонезиин республика амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгын, территориальна ойроо хүртэшэгүйн ба суверенитедэй, тэгшэ эрхэтэй, алишье таладаа ашагтай туһатай байлга, добтололсохогүй ба дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ябадал харилсан хүндэлэлгын принципүүдые үндэһэ болгодог политика бэелүүлнэ. Индонези эдэ принципүүдээ баримталан, колониальна гүрэнүүдэй хорото һанаашалгануудые сүм буруушааһан байха юм. Тэдэ гүрэнүүд Зүүн-Урда Азида хамаатай сэрэгэй пакт (СЕАТО) гэдэгтэ Индонезиие татажа оруулха һэдэлгэ гаргаһан байгаа.

Азиин ба Африкын оронуудай конференциие Бандунгда зарлаха хэрэгтэ Индонезийскэ республика горьтой үүргэ дүүргэһэн байна. Энэ конференци эб найрамдалай түлөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө Азиин ба Африкын арадуудай тэмсэлдэхи шухала шата болоо. Тэрэшэлэн Хитад ороной хуулита эрхые хамгаалан, индонезийскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд дотор Индонезиин эб найрамдалта политикань харагдаа. Тиимэ политика республикын нэрэ хүндые нилээд бэхижүүлээ.

Өөрынгөө сүлөөтэй ба бэеэ дааһан байдалые аршалан хамгаалха гэһэн Индонезийскэ республикын оролдолго тушаа советскэ арад ехэ талархалтайгаар ба хани ёһоор хандана. Индонезидэ эсэргүү гадаадын интервенциин үедэ, индонезийскэ арадта эсэргүү хархис дайе зогсоохо эрилтэ табижа Советскэ Союз Инди хоёр Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хандаһан юм. Индонези СССР хоёрой хоорондо алишье таладаа ашагтай туһатай дипломатическа харилсаанууд тогтоогдонхой. Өөрынгөө эхэ ороной хүсэд бүрин бэеэ даахын түлөө, колониальна эзэрхэлгын үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө, бэеэ дааһан политическэ ба экономическа хүгжэлтын түлөө тэмсэлээ индонезийскэ арадай үргэлжэлүүлжэ байһан мүнөө үедэ уг зорилгонуудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ Индонезийскэ республикын амжалта туйлахыень советскэ арад хүсэнэ.

С. ИВАНОВ.

Атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ тушаа уласхоорондын научно-техническэ конференциин секцинүүдэй түгэсхэлэй заседанинууд

ЖЕНЕВА, августын 20. **(ТАСС-эй тусхай корр).** Атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ тушаа уласхоорондын научно-техническэ конференциин гурбан секциин—физикэ ба реакторнуудай секциин, химиин, металлурги ба технологиин секциин, радиоактивна изотопнууд тушаа секциин түгэсхэлэй заседанинууд мүнөөдэр болобо. Физикэ ба реакторнуудай секциин заседани дээрэ реакторнуудай теори тушаа элидхэлнүүд зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар СССР, США, Англи, Чехословаки, Аргентинын эрдэмтэд болон инженернүүдэй элидхэлнүүд табигдаһан байна.

Хими, металлурги ба технологиин секциин түгэсхэлэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн элидхэлнүүд радиоактивна хаядаһануудтай холбоотой асуудалнуудта зорюулагдаа. Тусхайлбал, радиоактивна хаядаһануудые газарай хүрьһэ руу, далай руу оруулха арга боломжонууд эдэ элидхэлнүүд дотор харагдаһан байна.

Американска хүдөө... делегациие хүтэлбэ... бэшэг

АКМОЛИНСК, авгу... (ТАСС). Казахстанһаа м... раа американска хүдөө ... легациие хүтэлбэрилэг... Ламберт ТАСС-эй корр... бэшэг үгэбэ. Тэрээн соо... хэлэгдэнэ:

«Американска делегаци... зар хараха аргын тэрээн... һондо ехэтэ баясана. Шэ... дүүрилгэ—туйлай ехэ хэр... хадаа иимэрхүү бүхы хэ... ганууд соо эгээ ехэнь ба... Манай һанахада, саашад... шэ бэрхэшээлнүүдые да... тэй болохо байна, гэбэ... гайхамшагта эхилэлгэ хэ... Бидэнэр малгайнуудаа ... тиигээд энэ хэрэгтэ эхи... эрэлхэг эрэгтэй эмэгтэйшү... дохинобди. Али бүхы ам... лахыень тэдэнэртэ хүсэн...

Американска хүдөө аж... гациин үмэнэһөө бэшэһэ... үнэхөөрөө хүндэлдэг Уиль... берт».

Советскэ Союз... аяншалжа ябаһ... США-гэй хүдөө а... делегаци Моск... бусажа ерэ...

СССР-эй Хүдөө ажахы... ствын уряалаар ерэһэн СШ... дөө ажахын делегаци ССС... һээр һара боложо байна. ... штадтахи университедэй ... хүдөө ажахын колледж... Уильям Ламберт делегаци... гойлно.

Американска айлшад о... городууд болон обла... ябаа. Тэдэнэр колхозно ... хозно үйлэдбэритэй танилс... шалгын станцинуудай ба... шэнжэлэлгын институдай ... дые, хүдөө ажахын маш... үйлэдбэрилдэг ба хүдөө аж... дукци буйлуулан болбо... предприятинуудые хараһ... Делегациин гэшүүд Украи... волжьедо, Краснодарска ... Дунда-Азиатска республ... шэнэ газар ашаглалгын р... ошоо.

Августын 19-дэ американ... ажахын делегаци Москва... ерэбэ.

Үдэрэй түрүүшын хахад... Микоянай нэрэмжэтэ Москв... ханай комбинадые хараа. К... дай директор А. А. Дорохо... доогоор бэлэдхэлэн мяхан... нүүдые гол түлэб столиц... шадта үгэжэ байдаг, эдэ... промышленностиин энэ тон... приятиин хүдэлмэри тухай... хөөрэжэ үгөө. Удаан үйл... бүхы процесс делегацин... харуулагдаа. Тэрэнэй һүүл... шадай хүндэлэлдэ завтрак... дэнэ байна.

— Танай мяханай комби... раха арга боломжо олгоб... баясхалан хүргэнэбди, — ... гацин хүтэлбэрилэгшэ Уильям... берт завтрагай үедэ мэдү... Комбинадай хүдэлмэри... ехээр һонирхуулба, тиин эн... бусажа ошоод, бидэнэр энэ... гаа манай мэргэжэлтэд... үгэхэбди. Танай промышле... саашанхи хүгжэлтын тү... Холбоото Штадуудай ба... Союзай хүдөө ажахын... ажаллагшад түлөө хүндэ... нэб.

Делегациин бүлэг гэшүүд... берт, Рид, Джонсон гэгшэд... орденто, К. А. Тимирязевай н... тэ Московско хүдөө ажахы... мидэ ошобо. Тэдэнэр тэндэ... элитэ эрдэмтэдтэй уулза...

Академиин ректор Г. М. ... дөө ажахын эрхим мэр... бэлэдхэлгэдэ, научна тон... асуудалнуудые шиидхэхэ... академиин дүүргэжэ байд... тухай хөөрөө. ВАСХ... үнэнтэ гэшүүн И. В. Якуш... фессор В. Н. Столетов де... гэшүүдые өөһэдынгөө үзүүл... байдаг кафедрануудай хүдэл... танилсуулаа.

Айлшад академиин ту... участогуудые хараһан байн...

Удаан делегациин бүхы... экскурсиин Кремльдэ ошо... Кремлиие тон ехээр һонирхо...

— Энэ хадаа ородой на... на культурын гайхамшагта... мүн байна, — гэжэ делегаци... гойлогшо Уильям Ламберт Т... корреспондентдэ хэлэбэ.

(Т...)

Редакторай ор...
О. ГОМБО...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 45-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35... культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 18.

Н—00544. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак.